

ДНЕВНИКЪ

(СТЕНОГРАФИЧЕСКИ)

НА

VII ОБИКНОВЕННО НАРОДНО СЪБРАНИЕ.

(ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ).

XXXI заседание, Сбота, II-й Декемврий 1893 година.

(Отворено въ 1 часа и 30 минути слѣдъ пладиѣ, подъ прѣдсѣдателството на подпрѣдсѣдателя г-на М. Милевъ).

Отсутствуватъ прѣдставителитѣ: Атанасъ Краевъ, Атанасъ Пулевъ, Ан. Башевъ, Величко Христовъ, Георги Николовъ, Д-ръ Гатевъ, Д-ръ Калпакловъ, Д-ръ Золотовичъ, Дико Йовевъ, Данаилъ Караджовъ, Данаилъ Георгиевъ, Ев. Друмевъ, Ив. Халачевъ, Ив. Хаджиеновъ, Ив. Коларовъ, Ив. Алексиевъ, Юрданъ Йоновъ, Калчо Пасковъ, Константинъ Поповъ, Лазаръ Стаменовъ, Манчо Маневъ, Неджибъ Бей Чилингировъ, Никола Козаровъ, Станчо Кожухаровъ, Ст. Симеоновъ, Ст. Паница, Хр. Дюкмеджиевъ, Хасанъ Бей, Хр. Сапунджиевъ, Цено Леонкиевъ, Ценко Ценовъ и Янко С. Чучарковъ.

Прѣдсѣд.: Отъ цѣлото число прѣдставители въ настоящето заседание отсутствуватъ 32 души; има, значи, законното число, за да се отвори заседанието и се пристъпни къмъ разглеждане положенитѣ на дневния редъ въпроси. Прѣди да се пристъпни къмъ разглеждане положенитѣ на дневния редъ въпроси, г-нъ секретарь Мирски ще прочете съкратения протоколъ отъ 3-й Декемврий.

Секр. Мирски: (Чете съкратения протоколъ отъ XXVI-то заседание на 3-й Декемврий).

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да направи забѣлѣжка по прочетения съкратенъ протоколъ? (Никой не иска думата). Понеже никой не иска думата, ще дамъ на вотирание. Който не приема прочетения съкратенъ протоколъ за вѣренъ и точенъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се за вѣренъ и точенъ.

На дневния редъ сж поставени слѣдующитѣ въпроси:
I. Разни съобщения.

II. Трето четение Закона за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 150.000 лева.

III. Трето четение Закона за допълнение и измѣнение §§ 1 и 75-й отъ Закона за земане новобранци.

IV. Трето четение Закона за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 87.115 лева 76 ст.

V. Трето четение Закона за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 43.000 лева.

VI. Трето четение Закона за отстъпване на Плъвенската Окр. Постоянна Коммисия и останжалата частъ отъ държавното пасбище „Демирѣкой“, за образцовия ѝ окръженъ чифликъ.

VII. Трето четение Закона за измѣнение и допълнение Закона за даване концессия на П. Хр. Тъпчилещовъ.

VIII. Трето четение Закона за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 145.000 лева златни.

IX. Трето четение Закона за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 75.563 лева 52 ст.

X. Докладване отъ разни коммисии.

Имамъ да съобщя на Нар. Събрание, че г-нъ Прѣдсѣдателятъ е разрѣшилъ на Бѣленския прѣдставителъ г-нъ Крушковъ 4 дневенъ отпускъ, считанъ отъ днесъ. Освѣи това, съобщавамъ на Събранието, че е постъпило едно отъношение отъ Министерството на Търговията и Земледѣлието, което г-нъ секретарь ще прочете.

Секр. Д. Йовевъ: (Чете).

„Министерство на Търговията и Земледѣлието, Отдѣление Счетно-Домакинско, № 630, Декемврий 10-й день 1893 година, г. София.

Г-ну Прѣдсѣдателя на VII-о Обикновено Нар. Събрание.

Г-не Прѣдсѣдателю,

Въ законопроекта за допълнителенъ кредитъ отъ 550.000 лева за доисплащаніе направенитѣ расходи за бившето Първо Българско Земледѣлческо-Промисленно Изложение въ гр. Пловдивъ, неволно се е вмѣкнула погрѣшка въ II-й пунктъ, гдѣто вмѣсто да се каже, че израсходванитѣ сумми прѣзъ 1891, 1892 и 1893 години, да се отнесжтъ къмъ бюджета на повѣренното ми Министерство за 1893 година казано е: „Тая сумма да се отнесе къмъ бюджета на Финансовото Министерство за 1891, 1892 и 1893 години и къмъ оня, на повѣренното ми Министерство, за 1894 година.“

Вслѣдствие на това, честь имамъ да ви помоля, да се распоредите да се внесе въ почитаемото Нар. Събрание прѣдложение за измѣнение редакцията на спомѣнѣтия пунктъ, както слѣдва:

„II. Израсходваната сумма отъ тоя кредитъ прѣзъ 1891, 1892 и 1893 години, да се отнесе къмъ бюджета на Министерството на Търговията и Земледѣлието за 1893 г., а оная, която се израсходва прѣзъ 1894 година, да се отнесе къмъ бюджета на сѣщото Министерство за сѣщата година.“

Министръ: П. Славковъ.

Прѣдсѣд.: Както виждате, г-да прѣдставители, г-нъ Министръ иска да се поправи една погрѣшка въ Закона за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 550.000 лева, въ който Законъ е казано: „тая сумма да се отнесе къмъ бюджета на Финансовото Министерство за 1891, 1892 и 1893 години и къмъ оня на повѣренното ми Министерство за 1894 година“, когато е трѣбвало да се каже: „до сегашнитѣ расходи, направени прѣзъ 1891, 1892 и 1893 год. да се отнесжтъ къмъ бюджета на Министерството на Търговията и Земледѣлието за 1893 година, а оная, която се израсходва за 1894 година, да се отнесе къмъ бюджета на сѣщото Министерство за сѣщата година.“ Зарадъ туй, ще моля Събранието да се произнесе прѣди всичко: кога трѣбва да стане първото четение на тая поправка.

Ив. Стойновъ: Г-да прѣдставители! По принципъ Законътъ и на второ четение е приетъ. Тукъ се касае само за една погрѣшка да се поправи и азъ мисля, че това може да стане още сега, само съ едно вотирание.

Прѣдсѣд.: Желаетъ ли Нар. Събрание да се исправи тая погрѣшка само съ едно гласуване, или да станжтъ три четения? (Гласове: Едно четение стига!). Който желае да станжтъ три четения, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Тогава, само едно четение ще стане. Моля г-на секретаря, да прочете поправката.

Секр. Д. Йовевъ: (Чете). „Израсходваната сумма отъ тоя кредитъ прѣзъ 1891, 1892 и 1893 години, да се отнесе къмъ бюджета на Министерството на Търговията и Земледѣлието за 1893 година, а оная, която ще се израсходва прѣзъ 1894 година, да се отнесе къмъ бюджета на сѣщото Министерство за сѣщата година.“

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема поправката, която трѣбва да се направи въ Закона за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 550.000 лева, както се прочете отъ

г-на секретаря, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Слѣдъ това на дневенъ редъ иде, г-да прѣдставители, трето четение Закона за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 150.000 л. Г-нъ секретаръ ще го прочете.

Секр. Д. Йовевъ: (Чете).

„ЗАКОНЪ

за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 150.000 л.

Чл. 1. Разрѣшава се на Министра на Земледѣлието и Търговията свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 150.000 лева, за разноски по участвуването на Княжеството въ всемирното изложение въ Анверсъ прѣзъ 1894 година.

Чл. 2. Тая сумма да се отнесе къмъ бюджетитѣ на Министерството на Търговията и Земледѣлието за 1893 и 1894 години.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема на послѣдно четение Закона за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 150.000 л., да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Слѣдъ това на дневенъ редъ иде трето четение на Закона за допълнение и измѣнение §§ 1-й и 75-й отъ Закона за вземаніе новобранци. Г-нъ докладчикъ Ив. Стойновъ има думата.

Доклад. Ив. Стойновъ: (Чете).

„ЗАКОНЪ

§ 1-й. Попълнението постоянната войска и резервнитѣ кадри съ новобранци се извършва чрѣзъ редовни набори. Тия набори се извършватъ въ единъ мѣсець, но въ периода отъ 1-й Януарій до 1-й Май на годината. Министерството на Войната и Вътрѣшнитѣ Дѣла опрѣдѣляватъ, по свое усмотрѣние, кога именно да се започне набора прѣзъ помѣнѣтия периодъ.

Опрѣдѣлението на Министерството на Войната и Вътрѣшнитѣ Дѣла се утвърждава съ Височайши Указъ, въ който се указва, кои младежи се повикватъ прѣдъ наборнитѣ комисии, кога трѣбва да се почне и свѣрши набора.

§ 75. Върховнитѣ провѣрочни на наборитѣ комисии засѣдаватъ два мѣсеца, въ центроветѣ на окръжията, въ периода отъ закриванията на наборнитѣ комисии до края на годината. Министерството на Войната и Вътрѣшнитѣ Дѣла, по свое усмотрѣние, рѣшаватъ: кога именно да започне функционираніето на Върховнитѣ провѣрочни на наборитѣ комисии. Прѣди започване засѣданията на комисии, административнитѣ власти, единъ мѣсець по-рано обявяватъ на населението.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема на трето четение прочетения Законъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Слѣдъ това иде: трето четение на Закона за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 87.115 лева и 76 ст. на М-вото на Правосѣдието.

Умолява се г-нъ секретарь да прочете казания Законъ. Секр. Д. Йовевъ: (Чете).

„ЗАКОНЪ

за свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 87.115 л. 76 стотинки на Министерството на Правосъдието.

Членъ 1. Разрѣшава се на Министерството на Правосъдието свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 87.115 лева 76 ст., за доисплащаніе разноснитѣ, произведени прѣзъ 1892 г., за смѣтка на слѣдующитѣ кредити по бюджета му за сжщата година: глава II, § 5 (за наемъ помѣщения — 10.321 лева 75 ст.; сжщата глава, § 6 (за печатаніе книжа) — 24.975 лева 31 ст.; глава III, § 12 (за дневни и пѣтни на сждебнитѣ засѣдатели) — 1.080 лева 56 ст.; сжща глава, § 13 (за разноси по углавни и граждански дѣла) — 24.668 лева 03 ст.; сжща глава, § 16 (за храна на арестантитѣ и отопление и освѣтление на окржжитѣ затвори) — 17.192 лева 59 ст. и сжща глава, § 17 (за облѣкло на арестантитѣ, разна покжщина и пр. въ сжщитѣ затвори) — 8.877 лева 70 ст.

Членъ 2. Тоя свърхсмѣтенъ кредитъ да се отнесе къмъ бюджета на Министерството на Правосъдието за 1893 година.“

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема на трето четение, прочетения отъ г-на секретаря Законъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Слѣдъ това на дневенъ редъ иде: трето четение на Закона за свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 43.600 лева, на Министерството на Финанситѣ.

Г-нъ секретаръ се умолява да го прочете.

Секр. Д. Йовевъ: (Чете).

„ЗАКОНЪ

за свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 43.600 л.

I. Разрѣшава се на Финансовия Министръ свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 43.600 лева, за исплащаніе доставенитѣ прѣзъ 1893 година, за Двореца и дворцовата градина разни мобили, декорации и декоративни прѣдмети, поправка на мобили и др. т.

II. Горнята сума да се отнесе къмъ бюджета на Финансовото Министерство за текущата 1893 година.“

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема на трето четение Закона за свърхсмѣтенъ кредитъ за 43.600 лева, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Слѣдъ това на дневния редъ иде: трето четение Закона за отстъпване на Плѣвенската окр. постоянна коммисия и останжлата часть отъ държавното пасище „Демиръ-Кьой“ за образцовия ѝ окржженъ чифликъ.

Г-нъ секретаръ ще го прочете.

Секр. Д. Йовевъ: (Чете).

„ЗАКОНЪ

за отстъпване на Плѣвенската окржжна постоянна коммисия и останжлата часть отъ пасището „Демиръ-Кьой“ за образцовия ѝ окржженъ чифликъ.

Отстъпва се на Плѣвенската окржжна постоянна коммисия за образцовия ѝ окржженъ чифликъ и останжлата

часть отъ държавното пасище, извѣстно подъ името „Демиръ-Кьой“, която часть се състои отъ 2.684 декаря, отъ които 1.184 декаря ще се употрѣбжтъ за пасище на чифлика, а 1.500 декаря коммисията ще посѣе съ гора, която ще се счита за държавна и въ продължение на 50 години нѣма да се експлоатира нито отъ Коммисията, нито отъ Правителството.“

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема на послѣдно четение прочетения Законъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Слѣдъ това на дневния редъ иде: Законъ за допълнение Закона отъ 15-й Декемврий 1891 год. за даване концесия на П. Хр. Тѣпчилещовъ за изнасяние консервирани разни хранителни мѣстни произведения.

Г-нъ секретаръ ще го прочете.

Секр. Д. Йовевъ: (Чете).

„ЗАКОНЪ

за допълнение Закона отъ 15-й Декемврий 1891 г., за даване концесия на П. Хр. Тѣпчилещовъ, за изнасяние чрѣзъ пристанищата на Бургаското окржжие консервирани, посрѣдствомъ сухъ студень въздухъ, разни хранителни мѣстни произведения.

Членъ единственъ. Срокътъ за построяването и натѣкмяването на фабриката отъ страна на концесионера П. Хр. Тѣпчилещовъ се продължава до 15-й Юний 1895 г.

П. Хр. Тѣпчилещовъ се задѣлжава да изнесе най-късно до тая дата 15.000 дребни и едри добичета.“

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема прочетения Законъ на трето четение, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Слѣдъ това на дневния редъ иде: трето четение Закона за свърхсмѣтенъ кредитъ на Финансовото М-рство отъ 145.000 лева златни.

Г-нъ секретаръ ще го прочете.

Секр. Д. Йовевъ: (Чете).

„ЗАКОНЪ

за свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 145.000 л. златни.

Чл. 1-й. Разрѣшава се на Финансовото Министерство свърхсмѣтенъ кредитъ отъ сто четиридесетъ и петъ хиляди лева златни, за погашение на облигациитѣ отъ 6% държавенъ заемъ отъ 1892 год., които сж истеглени въ I-я редовенъ тиражъ.

Чл. 2-й. Горнята сума да се отнесе къмъ бюджета за 1893 година.“

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема прочетения на трето четение, Законъ за свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 145.000 лева златни, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Иде на дневенъ редъ: трето четение Закона за свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 85.563 л. 42 стотинки.

Г-нъ секретаръ се умолява да го прочете.

Секр. Д. Йовевъ: (Чете).

„ЗАКОНЪ

за свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 58.563 л.
42 стотинки.

Чл. 1. Разрѣшава се на Финансовия Министръ свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 58.563 лева 42 стот., отъ която сума 40.521 лева 32 ст. да се употребѣятъ за доисплащане напечатанитѣ прѣзъ 1892 година разни книжа, за финансовитѣ учреждения въ Княжеството и 18.042 лева 10 ст., за доисплащане слѣдующитѣ се пжтти и дневни пари на разни длъжностни лица, командировани прѣзъ същата година по служебни работи.

Чл. 2. Горията сума да се отнесе къмъ бюджета на Финансовото Министерство за 1893 година.“

Прѣдсѣд.: Ще се вотира. Който не приема прочетения на трето четение Законъ за свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 58.563 лева 42 ст., да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Слѣдъ това на дневния редъ иде: второ четение законопроекта за свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 50.000 лева.

Г-нъ секретаръ ще го прочете.

Секр. Д. Йовевъ: (Чете).

„ЗАКОНЪ

за свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 50.000 л.

Чл. 1. Разрѣшава се на Министерството на Обществениитѣ Сгради, Пжтищата и Съобщенията свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 50.000 лева, за волнонаемни работници по поддържанieto на държавнитѣ желѣзно-пжтти линии, градинарскитѣ работи и очистването на сѣнга.“

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 1-й тѣй, както се прочете отъ г-на секретаря, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Д. Йовевъ: (Чете).

„Чл. 2. Съ тая сума да се попълни кредита, прѣдвиденъ по гл. XI, § 67, по бюджета на Финансовото Министерство (Дирекция на Обществениитѣ Сгради) за 1893 г.“

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 2-й тѣй, както се прочете отъ г-на секретаря, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Послѣ туй на дневния редъ иде: доклади отъ разнитѣ комисии.

Г-нъ докладчикъ Кознички има думата.

Докл. Кознички: На основание вашето рѣшение, г-да прѣдставители, останяха около 4—5 прошения, които сега ще докладвамъ, и, ако намѣрите за добръ, да ги удовлетворите. Ще се докладва най-напрѣдъ прошенieto на Никола Бриниоли, италиански поданикъ. Живѣе въ гр. София, занятието му е търговецъ, изпълнилъ изискуемитѣ се отъ Закона формалности. Моли да се приеме за български поданикъ. Г-нъ М-рътъ е съгласенъ и комисията моли Нар. Събрание и то да го приеме за такъвъ.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема за български поданикъ досегашния италиански поданикъ Ни-

кола Бриниоли, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Доклад.: Прогшение отъ поборника Петко Калчевъ, отъ гр. Казанлъкъ. Поборникътъ казва въ прошенieto си, че почналъ своитѣ политически дѣйствия, заедно съ другитѣ поборници, много рано. Вземалъ е участие въ Сръбско-Турската война, а послѣ съ опълченцитѣ при Освободителната война. Тоя просителъ е изгубилъ всичко и сега е на 65 год., крайно е бѣденъ и има 4 дѣца и жена и той заедно ставатъ 6 души, а станалъ е неспособенъ за работа. Комисията е рѣшила да му се отпуснатъ 70 лева мѣсечно, за да може да се прѣхрани на стари години.

Юр. Юрдановъ: Г-да прѣдставители! Казва се, че тоя човѣкъ е билъ поборникъ-опълченецъ. Но мисля, че на опълченцитѣ се даваха малко пари и земя. Заради това, азъ мисля, че тия пари опълченцитѣ, като ги взехъ, продадохъ и мѣстата, които имъ дадохъ и ги изѣдохъ. Днесъ пакъ дохождатъ съ прошения да просѣятъ отново друго удовлетворение. При всичко това, моля, да се прѣгледа да ли просителътъ е получилъ пари и земя. Отъ една овца двѣ кожи ако искаме да вадимъ, това друго е. Ще моля да се обясни тогазъ.

Докл. Д. Кознички: Почтениитѣ поборникъ, г-да прѣдставители, до сега не е подложилъ ржка, нито е искалъ да му се дава, но голѣмата старостъ го е заставила и крайна бѣдность го е накарала да дойде да иска помощъ. Азъ казахъ неговитѣ заслуги.

Ст. Касабовъ: Въ едно отъ минжлитѣ засѣдания на Нар. Събрание взехме рѣшение, щото всички такива прошения да се испращатъ на надлѣжния М-ръ, и ако просителътъ заслужа пенсия, ако е за повече отъ 50 лева, тогава да се пращатъ на Нар. Събрание. Тукъ не се докладва да ли е далъ мнѣнието си г-нъ М-ръ на Вжтр. Дѣла. За това, по-добръ е да се проводи това прошение въ М-рството на Вжтр. Дѣла и, съгласно Закона за поборникитѣ, да се възнагради просителътъ. Ако заслужа повече, тогазъ да се върне и да се докладва въ Нар. Събрание.

Зах. Градинаровъ: Г-да прѣдставители! Поборникътъ, за когото е думата, позволете ми да кажъ нѣколко думи въ негова полза. Петко Калчевъ, който проси помощъ отъ Нар. Събрание, е човѣкъ 60 годишенъ. Отъ млади години, още отъ 1866—1867 година е живѣялъ въ Цариградъ. Той подъ скромното си име „абаджия“, 10—12 години на редъ, не е пропускалъ днитѣ Петѣкъ и Сѣбота да напуска своята работа, да обикаля широкия Цариградъ отъ махала на махала, отъ дюкянъ на дюкянъ, да събира волни помощи, за обдържане българското благотворително братство, което е имало за цѣль да поддържа български училища, въ най-затѣтитенитѣ краища. Петко Калчевъ не жалѣше трудъ и работа, и прѣзъ това врѣме всѣка недѣля събираше по 150 лева или 750 гр. и прѣдаваше ги или на прѣдсѣдателя или на подпрѣдсѣдателя на дружеството. Не ме е срамъ да кажъ, че прѣзъ 1874—1875 година бѣхъ подпрѣдсѣдатель на това дружество, което поддържаше българскитѣ училища въ Цариградъ, въ махалитѣ Кумъ-Кания, Вланга и Топъ-Кания. Въ тия три училища учители бѣхъ, на едното сегаш-

ния г-нъ М-ръ-Прѣдсѣдатель, на второто Петръ Станчевъ и на третото покойниятъ Измирлиевъ, нареченъ Македончето, когото обѣсихъ прѣзъ 1876 г., въ Горня-Орѣховица.

Просителътъ Петко Калчевъ, като бѣше заподозрѣнъ за тая си дѣятелностъ отъ Турското Правителство, прѣслѣдванъ отъ разни шпиони, избѣга и отиде въ Русия. Като се отвори войната, която имаше за цѣль освобождението на България, той отиде въ Сърбия, да ратува за освобождението на България. Послѣ, като се образува опълчението въ Пловещъ, той отиде и постѣпи тамъ. Би се съ неприятели до свършване на войната и пакъ останъ живъ. Сѣмейното му положение е това: има четири дѣца, една жена, а абсолютно друго нищо отъ кѣмъ имущество. Като опълченецъ, никакъвъ подарѣкъ не е получилъ до сега. Никаква земя отъ правителството не е получилъ. Това е състоянието на просителя, който проси помощъ. Да ли трѣбва да му се отпуснатъ 50 лева мѣсечна пенсия или повече, остава да рѣшите вие, г-да прѣдставители; но той не може да се причисли къмъ категорията на ония, на които се даватъ 50 лева мѣсечно. Ако не повече, поне суммата, която каза г-нъ докладчикътъ, не е голѣма и, вѣрвамъ, Нар. Събрание, съ готовностъ, ще приеме и не ще бѣде толкозъ скѣпно къмъ тия заслуги на Петко Калчевъ. Вѣрвамъ, че нито единъ отъ г-да прѣдставителитѣ, нѣма да се осъмни, че не говорѣж истина, защото съмъ билъ очевидецъ на направеното отъ Петко Калчевъ. Ако бѣше съ нѣщо възнагаденъ, нѣмаше да се яви въ Нар. Събрание, да иска помощъ. Той ще живѣе още малко и вѣрвамъ Нар. Събрание, отъ признателностъ за заслугитѣ му, ще отпусне рѣшената отъ комисията сума.

Ю. Диновъ: Г-да прѣдставители! Вие чухте отъ г-на Градинарова заслугитѣ на тоя човѣкъ и азъ нѣма да говорѣж за него, защото не знаѣж биографията му, както трѣбва, а само ще отговорѣж на това, което г-нъ Касабовъ иска, именно такива прошения да се внасятъ въ М-рството на Вжтр. Дѣла и ако то не давало, или ако намѣри за добръ да се внасятъ въ Нар. Събрание, да бѣдѣтъ удовлетворени. Това г-да, не е задължително за Нар. Събрание. Нѣма законъ, който да ни задължава за това. Сега, ако се занесе въ М-рството и М-рътъ даде 40 лева, а Нар. Събрание може да отпусне повече, а при това като каже, че има 4 дѣца и жена, не може да се удовлетвори тогазъ човѣкътъ; вие не трѣбва ли да му отпуснемъ повече? Това не е законъ, който да задължава Нар. Събрание. За това, нѣмало е нужда да се праща това прошение въ М-рството на Вжтрѣш. Дѣла, а направо тукъ, за да може да му се отпусне по-голѣма пенсия отъ она, която може да отпусна г-нъ М-рътъ. Заради това, моля Нар. Събрание да приеме прѣдложението на комисията, да се отпуснатъ на просителя 70 лева мѣсечна пенсия.

Доклад.: Нѣма какво да обяснявамъ повече, само ще кажъ, че г-нъ Касабовъ не е въ правото да казва, че трѣбвало прошенията да се пращатъ въ М-рството на Вжтр. Дѣла, защото прошениято по съдържанието си е гледано отъ комисията, която, когато съществуваше, разгледваше при кое прошение какви документи има, гледала е на

заслугитѣ и ги е оставила тукъ да иска да се награждѣтъ съ повече отъ 50 лева. Имаше прошения съ десетки и стотини, които се испроводихъ въ М-рството на Вжтр. Дѣла. Вие знаете, г-да прѣдставители, че ние създадохме законъ, споредъ който пенсионираме момчета отъ 20 години и 30 години съ по 100 лева. Ако се казахъ нѣколко думи за единъ поборникъ, който излизалъ съ отворени гърди, когато бѣше запрѣтено да се говори за България, и е дѣйствувалъ като апостолъ, много били 50 лева пенсия. Отъ васъ зависи, но не съмъ на мнѣние да се намалява опрѣдѣленото отъ комисията, а да се приеме 70 лева.

А. П. Семерджиевъ: Както азъ, тѣй и вие, всички имате голѣмо уважение къмъ заслугитѣ на опълченцитѣ, но мисля, че това не ни спира да се присѣдинимъ къмъ прѣдложението на г-на Касабова. Вие помните, че когато се разглеждаше прошениято на двама поборници Батачане братия Трендафилови, които иматъ не по-малко заслуги, присѣтствуваше и г-нъ М-ръ на Вжтр. Дѣла и самъ той каза, че трѣбва да остане туй прошение, до гдѣто М-рството на Вжтр. Дѣла испита какво е материялното състояние на тия хора и тогазъ да прѣдложи на Нар. Събрание какво удовлетворение заслужаватъ. Тогазъ Нар. Събрание рѣши, и прошениято останъ тѣй, до гдѣто се испита за сѣмейното положение на просителитѣ. Сега тукъ се докладва прошение отъ единъ човѣкъ, на когото материялното положение тоже не е познато. Самъ г-нъ докладчикътъ, не ни каза и не ни прѣдстави никакви свѣдения. Може-би човѣкътъ да е най-бѣдня, но до гдѣто не се вземе мнѣнието на г-на М-ра на Вжтрѣш. Дѣла, до тогазъ мисля, че ще сторимъ добръ да не вземаме никакво рѣшение. Заради това именно, азъ се присѣдинявамъ къмъ мнѣнието на г-на Касабова, и моля Нар. Събрание, да проводи това прошение въ М-рството на Вжтр. Дѣла, отъ гдѣто да се испита материялното състояние на просителя и слѣдъ това да му се отпусне пенсия, каквато заслужа.

Зах. Градинаровъ: Има право г-нъ Семерджиевъ до нѣйдѣ, гдѣто казва, че Нар. Събрание, когато отпусна пенсия, гледа на материялното положение на просителя; но въ данния случай г-нъ Семерджиевъ ще се съгласи, че той удари на явлѣнъ капия. Когато се разисква прошениято на батачане, самъ М-ръ-Президентъ заяви, че той познава тѣхното материялно положение, а пакъ азъ приканвамъ въ името на тѣхната честностъ, г-да Казапѣшкитѣ и Старо-Загорскитѣ прѣдставители, които познаватъ просителя, да станѣтъ и опровергажѣтъ прѣдъ Нар. Събрание моитѣ думи. Който се интересува, да види просителя, има възможностъ; той е горѣ въ галерията на Нар. Събрание и може да го види. А не отказвамъ, че тоя човѣкъ е работилъ, не само като опълченецъ, но той е работилъ и за разрѣшението на нашия черковенъ въпросъ, а така сѣщо и по политическото възраждане и, като такъвъ, пенсията, която прѣдлага комисията, не само че не е много голѣма за него, но даже е нищожна. Не искамъ да ви увѣрявамъ, че той е въ прѣклонна възраст и че едвамъ ще живѣе още 5—6 години.

Юр. Юрдановъ: Питамъ г-на докладчика да ми каже да се научъ: да ли му се е отпуснѣла земя или пари. Но до колкото се касае до неговитѣ заслуги, както се обясни отъ г-на Градинарсва, че познавалъ личността, — азъ не го познавамъ, — и че не е получилъ нито земя, нито пари, заради това азъ съмъ съгласенъ и ще помоля, г-да прѣдставителитѣ и комисията да се съгласятъ, да му се отпусне 50 лева, мѣсечна пенсия.

К. Диновъ: Г-да прѣдставители! Азъ не знамъ защо г-нъ Семерджиевъ говори наопаки. Той не е да не разбира работата. Той казва за едно прошение на батчане, че се било спрѣло. Това е тѣй, но докладчикътъ самъ се съгласи, като искаше г-нъ М-ръ на Вжтр. Дѣла съмнѣние и каза, ако се съгласи комисията, нека остане прощението за сега, до гдѣто съберъ нуждитѣ свѣдения и тогава да се рѣши. Но това не е задължително за Нар. Събрание. Проводи се на М-ра и той, като испиталъ работата, разбралъ че нѣмали положение. Не знамъ сега, какъ г-нъ Семерджиевъ говори, както казахъ наопаки, когато една комисия, състояща отъ 24 души, на какво, на вѣтъра ли ще се силава, когато отпуска пенсия? На ли гледа има ли свидѣтелства. Ако кметството или други, съгласно Закона сж потвърдили едно свидѣтелство, а излѣзе лъжа, то не е крива комисията, че се силава на това да отпуска пенсии, а който е направилъ злоупотрѣбление и лжесвидѣтелствувание, съгласно Законъ, трѣбва да се даде подъ сѣдъ и се осѣди, защото комисията, като гледа тия прошения, силава се на това, че има свидѣтелства, въ които се казва, че е бѣденъ просителътъ, не притѣжава никакви движими или недвижими имуществва и пр. Ако е тѣй работата, както казва г-нъ Семерджиевъ, тогазъ нѣма нужда отъ комисия, а да се пращатъ прошенията направо въ М-рството или на г-на Семерджиева и той да събира свѣдения и да се върши работа.

За това моля, да се приеме рѣшението на комисията, и не 50 лева да му се отпуснатъ, а нѣщо повече, защото 50 лева и М-рътъ може да му отпусне. Прѣдлагамъ да се прѣкратятъ дебатитѣ.

Прѣсѣд.: Прѣдлага се прѣкращение на дебатитѣ. Понеже говорихъ повече отъ 7 души, ще дамъ на вотирание. Който желае да се говори още по прощението на Петка Калчовъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Ще се гласува прѣдложението на комисията и, ако падне, тогазъ ще се гласува прѣдложението на г. Юр. Юрдановъ.

Който не приема прѣдложението на комисията, което е: да се отпуснатъ 70 лева, мѣсечна пенсия, на Петко Калчовъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, отпускатъ се 70 лева мѣсечна пенсия на Петка Калчовъ.

Доклад: Прошение отъ Вѣнцеславъ Кауцкий, родомъ отъ с. Кърни, Мелнички окръгъ (Чехия), живѣе отъ 1879 г. въ България, сега служи въ 13-й п. Рилски полкъ, като капелъ-мейсторъ. Къмъ прощението си прилага изискуемия се отъ Закона за българското поданство документъ и едно удостовѣрение, и моли да се приеме за български поданикъ. Г-нъ М-рътъ на Вншнитѣ Дѣла е съгласенъ за приеманieto му въ българско поданство. Комисията рѣши

да се приеме за такъвъ. (Гласове: Народностъ?). По народностъ е чехъ.

Прѣсѣд.: Ще се гласува. Който не приема Вѣнцеславъ Кауцкий за български поданикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Доклад: Ще ви докладвамъ прощението на още единъ поборникъ Ив. Костовъ, отъ гр. Кюстендилъ, на 61 годишна възраст. Тоя човѣкъ дѣйствително доста е служилъ като поборникъ и послѣ опълченецъ; още отъ рано напуснѣлъ Цариградъ, гдѣто изпървоитъ се е билъ установилъ да живѣе и заминалъ за Влашко, гдѣто сж били организирани въстаннически чети. Вземалъ е участие въ сѣрбско-турската война и най-сетѣ въ опълчението, при освободителната война. Прѣдставя едно свидѣтелство, за участието му въ сѣрбско-турската война, друго свидѣтелство, че вземалъ участие въ сражението при Шипка, Шейново и други мѣста, както всички опълченци; прилага едно свидѣтелство, че расходвалъ пари по купуване револвери за другаритѣ си; прилага и свидѣтелство отъ градско-общинското управление, че той е бѣденъ; всичкото му богатство се състои отъ едно лозе; нѣмалъ нито къща. Просителътъ е служилъ 7—8 години като управител на тюрмата, уволненъ билъ по болѣстъ и сега останѣлъ безъ нищо. Даже като човѣкъ интелигентенъ, той ималъ нужда отъ чужда помощъ; той не могѣлъ да види, кога ходи, ималъ такъва болѣстъ въ очитѣ, за която прилага свидѣтелство.

Комисията, като имаше прѣдъ видъ неговитѣ заслуги, неговитѣ документи, и неговия паспортъ, отъ който се вижда, че той още рано напуснѣлъ Цариградъ и прѣминалъ въ Влашко, взе рѣшение да моли Нар. Събрание да пенсионира просителя, съ 60 лева, а не да се проважда прощението въ М-ството на Вжтр. Дѣла. Отъ васъ зависи, г-да прѣдставители, да му дадете пенсия; но да ли заслужава той за пенсия, има прѣдставители, които го познаватъ и които могатъ да кажатъ нѣщо за положението му.

Юр. Юрдановъ: Г-да прѣдставители! Понеже, както чухте отъ г-на докладчика, неговитѣ заслуги и документитѣ и съмъ увѣренъ, че е така, но ази мисля, че ако той е заслужилъ за свободата и отечеството, споредъ силитѣ, Нар. Събрание признава много добръ; но при всичко, това въ всѣки документъ, тѣ говорятъ винаги, че тѣ давали и расходвали съ хиляди лири. Азъ захванѣхъ да ме е срамъ, защото въ онова врѣме, когато хората работѣхъ съ много лири, не приближавахъ до насъ, но само тия голаци, които днесъ подлагатъ ржка. За това, признавамъ неговитѣ заслуги, признава и докладчикътъ и увѣренъ съмъ, че е тѣй, само ще моля Събранието и комисията, ще прѣдложъ 50 лева да му се отпуснатъ.

Г. Караколевъ: Г-да прѣдставители! Когато дойде нужда за отпуцание нѣкакви пари на поборници, г-нъ Индже Войвода става и, ако не познава човѣка, казва: не бива да му се отпуска пенсия. Не разбирамъ защо е това, когато прѣди една минута докладчикътъ докладва едно прошение на сжщо такъвъ единъ поборникъ, и на когото отпуснахме 70 лева; никаква разлика нѣма между тия двама поборници; даже докладчикътъ прави една отстъпка и

на тоя господинъ докладва да се отпуснатъ 60 лева. Азъ ще помоля Нар. Събрание, ако иска да се увѣри въ заслугитъ на единъ човѣкъ, да вземе по-напрѣдъ да испрати прошенieto на Юрдана Юрдановъ и той да даде резолюция, на кому колко да се отпусне и да се свърши работата. Тѣй излиза работата по неговата система, щото щомъ той не познава нѣкого, не трѣбва да му се отпуска нищо; а щомъ го познава, да му отпущае колкото той рече.

За туй, моля, да не се взиматъ въ внимание думитъ на Юрданова, но трѣбва да се отпуща на всѣки поборникъ споредъ неговитъ заслуги. Прометарната коммисия е въ положение да изучи всички тия работи; и тя като се е удостовѣрила въ заслугитъ на просителя, рѣшила е да се отпусне тая сума и моли Събранието да приеме това рѣшение. Ще моля почитаемото Събрание да се съгласи, да отпусне сумата, исказана отъ г-на докладчика.

Ст. Касабовъ: Има да добавя по това прошение слѣдующето. Иванъ Костовъ, като бивши чиновникъ, е поврѣденъ при изпълнение службата си и има право на 50 л. мѣсечна пенсия; коммисията е рѣшила да му се отпуснатъ 60 лева, 10 лева повече отъ онова, което има право да вземе по Закона. Азъ се присъединявамъ къмъ мнѣнието на коммисията, да се отпуснатъ на просителя 60 лева мѣсечна пенсия.

Юр. Юрдановъ: Г-да прѣдставители! Ази, ако станжхъ да си отворя устата за единъ поборникъ или заслужившъ, ази не станжхъ да говоря противъ лица; но съжалявамъ, г-нъ Караколевъ, понеже той се отнася така чрѣзъ лица. За това, ази говоря за отъ 1862 г., когато съмъ почналъ да работя за свободата и отечеството. Не съмъ захваналъ отъ година и двѣ: ази трѣбва да знамъ повече лицата, заслужили за своето отечество; ази по-много могъ да познавамъ лицата, които сж прѣтърпѣли най-голѣми мъки за свободата на отечеството. Ази мисля, че съмъ заслужилъ, споредъ силитъ, малко-много къмъ отечеството и нѣмамъ претенция и даже, ако иска нѣкой да каже нѣщо, ази има да му кажа, че ази съмъ се отказалъ отъ пенсия, отказалъ съмъ се отъ служба; ази съмъ се върналъ сакатъ, голъ, босъ, гладенъ и никога не съмъ се обърналъ да кажа нѣкому да ми даде нѣщо. Ази съмъ се трудилъ и дѣня и ноця, но съжалявамъ, г-нъ Караколевъ, когато нѣма понятие и иде да напада тия, които сж толкозъ работили за отечеството и свободата; и да си вземе думитъ назадъ.

Г. Караколевъ: Г-да прѣдставители! Ако смѣтаме, че само тия, които сж земали пушка, сж поборници, то всички сме такива. Ако Инджето е взелъ пушката и излезилъ въ два балкана, отъ три кладенци да пие вода, защо той не каже нѣщо и за тия, които сж работили въ Цариградъ. Даже и въ Цариградъ е имало хора, които, както материално, тѣй и морално сж се мъчили и работили, и тамъ е било много по-мъчно да работишъ, отъ колкото да се криешъ въ шумата. (Ржкоплѣскание). Прѣдъ властѣта да работишъ е друго, а въ шумата да се криешъ е друго. Заради това, пакъ моля, да се испращатъ прошенията нему за резолюция. (Прѣдсѣд.: Моля! Лични нападения не се позволяватъ!) Да не излиза да говори той противъ менъ

такива думи, защото и ние сме въ положение да кажемъ нѣщо повече. Азъ му казвамъ, че хората сж работили въ Цариградъ, прѣдъ султани, прѣдъ очитъ на правителството, а не, както него, въ шумата. (Гласове: Исчерпанъ е въпросътъ!) Въпросътъ е исчерпанъ и прѣдлагамъ чл. 14-й, за прѣкращението на дебатитъ.

Прѣдсѣд.: Още седмъ души записани не сж говорили. Понеже се прѣдлага прѣкращение на дебатитъ, азъ ще прѣдоставя на Събранието да се произнесе върху това. Желаетъ ли Събранието да се говори още по тоя въпросъ? (Едни гласове: Желаетъ! Други: Не!) Който желаетъ да се говори още, да си вдигне ржката. (Меншество). Нѣма да се говори.

Ще се гласува, първо прѣдложението на коммисията, която прѣдлага да се отпуснатъ на просителя Иванъ Костовъ 60 лева, мѣсечна пенсия и, ако то падне, тогазъ ще се гласува онова на г-на Юр. Юрданова, да се отпуснатъ 50 лева. Който не приема прѣдложението на коммисията да си вдигне ржката. (Меншество). Приема се.

Доклад.: По едно рѣшение на коммисията, взето по поводъ на едно прошение, азъ бѣхъ противъ, но понеже прошенieto се падна на менъ да го докладвамъ, то и азъ ще поддръжж прѣдложението на коммисията. Прогенieto е подадено отъ църковното настоятелство на с. Княжево, което като описва, че похарчило 60.000 лева за направата на една църква въ това село и сега, като заборчѣло, около 15.000 лева, моли почитаемото Нар. Събрание да му помогне съ 8.000 лева. То имало голѣма нужда отъ тия пари, защото, единъ видъ като махала на столицата, трѣбвало да украси църквата си. Коммисията, слѣдъ дълги разсуждения, рѣши да моли Събранието, ако одобри, да се отпуснатъ само 6.000 лева. Отъ васъ зависи, г-да прѣдставители, да приемете или не това рѣшение на коммисията.

Дано Китовъ: Г-да прѣдставители! Всичката направа на тая църква не струва повече отъ 10.000 лева. Коммисията е рѣшила да се отпуснатъ 6.000 лева; тѣ нито 60.000 гроша не сж похарчили за църквата. Дали 2.000 л., а искатъ 8.000 лева. Азъ не съмъ съгласенъ да се отпуснатъ пари на тия хора, защото ще накараме всички, които правятъ църкви, да дойдатъ да искатъ помощъ отъ Нар. Събрание.

Д. Йовевъ: Г-да прѣдставители! И азъ исказвамъ такъво мнѣние, че прошенieto на тия просители не може да бѣде разгледано и удовлетворено въ Нар. Събрание. Въ бюджета на М-вото на Външнитъ Дѣла има особенъ параграфъ, въ който се прѣдвижда всѣка година сума, за подпомагане бѣдни църкви. Ако църковното настоятелство на това село располага съ доводи, които могатъ да убѣдятъ правителството, че селото има необходима нужда отъ доискарването на въпросната църква, не остава друго, освѣнъ да се отнесе до М-вото и то ще го удовлетвори, като отдѣли потрѣбната сума отъ надлѣжния параграфъ на бюджета. Обаче, Нар. Събрание не може да влиза въ разискване на такъво прѣдложение, когато то се отнася до църкви и когато съществува особенъ параграфъ въ

бюджета. Заради това, мисля, че това прошение трѣбва да се остави безъ послѣдствие и просителитѣ да се отпесжтъ за помощ до правителството.

Коста Диновъ: И азъ въ комисията бѣхъ на особено мѣние по тоя въпросъ, защото нѣмахме тия свѣдения, дали М-вото на Външнитѣ Дѣла не отпуща нѣкоя сума, за подпомагане на църквитѣ. Тѣй като има въ бюджета такъвъ параграфъ и менъ ми се иска да вѣрвамъ, че даже е била отпущана помощ на тая църква отъ правителството, и сега пакъ се искатъ 8.000 лева, когато църквата не струва повече отъ 15.000 лева, азъ съмъ на мѣние да се остави прошениято безъ послѣдствие и църковното настоятелство да се отнесе до М-вото на Външнитѣ Дѣла.

К. Поповъ: Г-да прѣдставители! Когато това прошение се разглеждаше въ комисията и азъ присѣствувяхъ и знаехъ положително, че М-вото на Външнитѣ Дѣла не отпуща повече отъ 3.000 лева за тия църкви, и това бѣше единствениятъ мотивъ, който накара комисията да вземе рѣшение да се внесе прошениято въ Нар. Събрание, за да се отпуснатъ 6.000 лева. Минялата година се отпуснахъ 2.000 лева и сега, ако се отпуснатъ още 6.000 лева, ще станатъ всичко 8.000 лева. Мотивитѣ, за да се внесе въпросътъ въ Събранието и разрѣши отъ него, сж тия, че М-вото не отпуща повече отъ 3.000 лева, помощ за построяване църкви.

Д. Йовевъ: Г-да прѣдставители! Азъ не се убѣждавамъ отъ мотивитѣ, които г-нъ Поповъ навѣде, че Нар. Събрание неспрѣмѣнно трѣбва да се занимае съ това прошение. Прѣди всичко въпросътъ за строеніето на тая църква не е толкозъ, въпросъ налѣжащъ, щото Нар. Събрание неспрѣмѣнно да се занимае съ него. Азъ мисля, че църквитѣ, като богоугодни завѣдения, може да бѣдѣтъ построявани на смѣтка на енорияшитѣ, а не — на държавата, защото никой не застава, нито Богъ иска, църквитѣ да бѣдѣтъ толкозъ луксозни. Ако г-да княжевци бѣхъ много набожни, можѣхъ да си построѣятъ една по-скромна църква, а пъкъ, ако сж поклонници на салтаната, можѣтъ да дойдѣтъ въ София и да се нагледатъ на църквата Св. Кралъ. Едно малко село не може да намѣри основание, щото държавата да му построява църкви, защото не е необходимо нуженъ луксътъ въ църквитѣ. Ние пишемъ закони, стрѣмимъ се да ограничимъ лука въ покжчината си и въ живота си, а между тѣмъ искаме да въведемъ лука въ богоугоднитѣ завѣдения. Съ това ние противорѣчимъ на принципитѣ на религията, на идеята за набожността и заедно съ това, врѣдимъ сами на себѣ си. Нар. Събрание нѣма основание да отпуща тая помощ, която му се прѣдлага, а трѣбва да остави прошениято безъ послѣдствие.

Колкото се отнася до това, че правителството не могло да отпуща повече отъ 3.000 лева помощ, това княжевци трѣбвало е да го знаѣтъ и да не захванѣтъ да правѣтъ църква съ такава грандиозност, каквато не можѣтъ да понесѣтъ; но щомъ сж ѣ захванѣли, нека търсѣтъ другѣдъ лѣка си; не е държавата крива и не трѣбва да плаща пари, че на княжевци имъ се дошѣло луксозна църква. Понеже

сж захванѣли вече църквата и казватъ: дайте ни пари, ние ще имъ отговоримъ: понеже не сте ни питали, когато сте почвали църквата, търсете си пари и платѣте църквата.

М-ръ П. Славковъ: По тоя въпросъ достатѣчно се говори и нѣма защо Събранието да се занимава повече по него. Такива просители ще се намѣрѣтъ, както сега, тѣй и за напрѣдъ, твърдѣ много; тѣ забикалятъ нѣколко порти; хлопатъ на портитѣ на Министерството на Външнитѣ Дѣла и, ако можѣтъ да откъснатъ нѣщо отъ тамъ, сетиѣ дохождатъ до Нар. Събрание. Най-добрѣ ще направи прошетарната комисия, да вземе рѣшение, щото винаги да взема справки, както е направило Министерството на Външнитѣ Дѣла и Исповѣданията; дало ли е или не нѣкоя помощ и може ли да се даде повече отъ това, което е дадено. Министерството, до колкото помня, на тая църква даде една помощ; каква е сумата, не ми е на ума. Споредъ менъ, по-добрѣ ще бѣде Нар. Събрание да се не занимава съ такива въпроси и, за да не губи врѣме, прошениято да се прѣпрати въ Министерството на Външнитѣ Дѣла и Исповѣданията, а просителитѣ да се отнесѣтъ до това М-рство, по бюджета на което има параграфъ за отпускане на сумми, за построяване църкви и такава сума, каквато е нужна, Министерството ще отпусне.

Докладъ: Азъ прѣди да се съгласѣ съ г-на М-ра, да се проводи настоящето прошение въ Министерството на Външнитѣ Дѣла, на което мѣние съмъ билъ на врѣмето, когато се разглеждаше прошениято въ комисията, ще кажѣ, че комисията имаше тия свѣдения, за които говори г-нъ М-рътъ и тия г-да, които сж дали прошениято, ги е накарало това, че ние минялата година рѣшихме да се дадѣтъ сумми по-големи отъ 2—3.000 лева и то на църкви, които сж далечъ отъ Столицата, когато Княжево е като махала на София.

Оттеглямъ прѣдложението на комисията и се съгласявамъ да се проводи прошениято въ М-вото на Външнитѣ Дѣла.

Прѣдсѣдъ: Понеже г-нъ докладчикътъ оттегля прѣдложението на комисията, по прошениято на църковното настоятелство на църквата въ с. Княжево, ще се вотира прѣдложението на г-на М-ра на Търговията и Земледѣлието, което е да се проводи прошениято въ М-рството на Външнитѣ Дѣла. Който не приема това прѣдложение, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, ще се испрати прошениято въ М-вото на Външнитѣ Дѣла, за надлѣжно распорѣждане.

Докладъ Д. Йовевъ: Г-да прѣдставители! Постѣпили сж въ Нар. Събрание петъ прошения, прѣпратени въ комисията по М-вото на Търговията и Земледѣлието, които се досѣгатъ до единъ и сѣщи въпросъ. Тѣ сж подадени отъ селата: Брѣстовица, Клементиново, Войводиново и Димирджи-Кьой — Пловдивска околия, отъ селата: Костиево и Крислово — Овчехълмска Околия и отъ земледѣлицѣ на гр. Пловдивъ. Всички тия помѣнати прошения сж подадени въ Нар. Събрание, и съ тѣхъ се подига единъ въпросъ, още неразрѣшенъ у насъ — въпросътъ за чилтишкитѣ земи. Явава се прѣрекание между владѣтелитѣ на тия чилтици и

правителството, относително собствеността върху тия чилтишки земи; правителството счита себе си за ступанинъ на тия земи, а сегашнитѣ имъ владѣтели не признаватъ туй право на правителството. По тоя въпросъ е било запитано правителството и то е дало своето мнѣние.

Слѣдъ като изслуша мнѣнието на г-на М-ра на Търговията и Земледѣлието, комисията дойде до заключение, че понеже въпросътъ за собствеността, както стои у насъ, споредъ Конституцията, е несъвмѣстимъ съ въпроса за собствеността, както е поставенъ отъ турското владичество, то настоящиятъ въпросъ не може да се разглежда сега отъ насъ и прѣдлага на Нар. Събрание да вземе слѣдующето рѣшение: да се приустанови даването подъ наемъ на други лица чилтишкитѣ земи, които се намиратъ сега въ рѣцетѣ на частни лица или пъкъ сж общински пасбища, до като правителството изработи законъ по тоя въпросъ.

Отъ името на комисията, моля Събранието да приеме това прѣдложение.

М-ръ П. Славковъ: Г-да прѣдставители! Още отъ турско врѣме, имало е, въ тѣй наречената Источна-Румелия, нѣкои части земи, които сж били владени отъ собственици, съ условие: прѣзъ нѣколко години да има право и правителството да ги обработва; такива земи сж били продавани съ тия условия отъ властта, тѣ сж чилтицитѣ или оризищата. Такива земи сж се наричали подъ названието нихилъ, дамга и паре; разбира се, тия голѣми части отъ чилтика, гдѣто се е сѣялъ оризътъ, сж се наричали нихилъ, по-малкитѣ — дамга и най-сетнѣ, най-малкитѣ — паре. Както ви казахъ, правителството въ извѣстни години е имало право на ползувание върху тия чилтишки земи; на 4, 5 или 6 години имали сж право ступанитѣ на оризищата да ги сѣятъ и послѣ, правителството ги зимаше отъ тѣхъ и ги даваше на други лица подъ наемъ, за да сѣятъ оризъ. Дали има нѣкой старъ законъ, отъ прѣди 100, 200 или 300 години, който да опрѣдѣля правоотношенията на това двойно владѣние, не знамъ. Отъ като съмъ постѣпилъ за М-ръ на Търговията и Земледѣлието, нѣмахъ възможность да си добавѣмъ тия свѣдѣния, за да изучъ по-отблизо историята на тия чилтици. Има, обаче, документи — тапии, отъ които едни носѣтъ названието ана-тарла, които прѣдоставяватъ пълна собственост върху чилтицитѣ, а други — тарла-тиликъ, за чилтишки земи, върху които правителството има право да се намѣси прѣзъ нѣкои години и да сѣе на тѣхъ оризъ. Защо се дѣлятъ на ана-тарла и тарла-тиликъ, и това нѣмахъ възможность да узнамъ. До колкото можяхъ да запитамъ, не можяхъ да добиѣмъ желанитѣ обяснения, до историческото значение за издаването на такива ана-тарла и тарла-тиликъ. Фактъ е, обаче, че има два вида тапии за чилтицитѣ, едни, които установяватъ правособствеността на притѣжателя, и други, върху които правителството има извѣстно право на владѣние. Азъ приемамъ мисълта, че това дубль-владѣние не може да принесе нѣкаква полза, защото по нѣкога тия земи сж давани на чужди лица да ги обработватъ, а не на ступанитѣ, които сж искали да имъ бѣдѣтъ отстѣпени прѣзъ врѣмето, когато правителството е имало право да сѣе на тѣхъ оризъ. Ето защо, сж ставали

до нѣидѣ спрѣчвания и недоразумѣния, и заявления отъ страна на ступанитѣ, защо се даватъ тия земи на други частни лица, а не на тѣхъ.

По тая причина, азъ приемамъ прѣдложението на г-на докладчика да се възложи на правителството да отчужди неговото право върху тия имоти, именно върху оризищата, да се отчужди това правителствено право и да останѣтъ тѣ пълна собственост на ступанитѣ имъ. Туй право обичайно, което е заварено, — понеже такъвъ законъ не сжществува, не се намира, — туй право, което правителството е заварило, да се отстѣпи на тия ступани. А пъкъ, понеже се даватъ тия оризища подъ наемъ, отъ страна на правителството, ако Нар. Събрание се съгласява, може да се прѣпорѣча на правителството, до като се разрѣши въпросътъ за тѣхъ, да се дадѣтъ на ступанитѣ имъ съ условие, подъ наемъ, и слѣдъ като се обсъди въпросътъ за отчуждаването правата на правителството върху тия имоти, да се продадѣтъ на тия собственици по реда, какъвто ще опрѣдѣли правителството. (Гласове: Прието!).

Прѣдсѣд.: Г-нъ докладчикътъ казва, щото тия оризища да се не даватъ подъ наемъ до издаването на закона за тѣхъ, а г-нъ М-ръ прѣдлага да се дадѣтъ подъ наемъ, но на сжщитѣ ступани.

Доклад.: Да се не даватъ подъ наемъ на чужди лица.

Прѣдсѣд.: Г-нъ М-ръ е съгласенъ съ прѣдложението на комисията, да се приустанови даването оризищата на чужди лица подъ наемъ, а напротивъ да се даватъ тѣ подъ наемъ на ступанитѣ имъ. Ще се гласува това прѣдложение.

М-ръ П. Славковъ: Азъ мисля, Нар. Събрание да вземе такъво рѣшение: да се дадѣтъ оризищата подъ наемъ на ступанитѣ имъ, а не на чужди лица. И да се възложи на правителството, да изучи тоя въпросъ и да отстѣпи неговото право на собственост върху тия оризища, на собственицитѣ имъ.

Доклад.: Г-да прѣдставители! Ето какъ е разбирала комисията въпроса и какво рѣшение прѣдлага да се вземе за сега. Комисията прѣдлага, Нар. Събрание да рѣши тѣй: да се приустанови даването подъ наемъ на чилтишкитѣ земи и пасбища, до като се изработи законъ, който ще разрѣши въпроса за собствеността върху тия земи. Тукъ се разбира така, че когато на единъ човѣкъ, който владѣе чилтишки земи, истече срокътъ, прѣзъ който е ималъ право на ползувание отъ имота, и дохожда моментътъ, въ който правителството трѣбва да стане ступанинъ, послѣдното да нѣма право да даде чилтика на друго лице, да го обработва, а да го остави въ рѣцетѣ на сжщия човѣкъ, до като се изработи специаленъ законъ за чилтицитѣ. Тѣй е разбирала комисията въпроса и, мисля, че г-нъ М-ръ се съгласи въ комисията на това — да се приустанови даването подъ наемъ на чилтишкитѣ земи и общински пасбища на други лица, до като правителството изработи законъ за тая цѣль. Заради туй, въпросътъ като е доста ясенъ, моля г-на М-ра да приеме тая редакция.

Г. Пеневъ: Г-да прѣдставители! Азъ ви моля да приемете рѣшението на комисията. Това е и прѣдложение

отъ г-на М-ра на Търговията и Земледелието, което дѣйствително много се съгласява съ предложението на комисията, но послѣдната негова част доста се различава и тази разлика е въ ущърбъ на интереса на земледѣлцитѣ, въ ущърбъ на правдата. За туй именно ви моля да приемете рѣшението на комисията.

Г-да прѣдставители! Споредъ предложението на г-на М-ра, което той прави, ако се приеме, Нар. Събрание ще припознае на държавата едно право, когато ние още нѣмаме никакви данни и обяснения, че това право принадлежи ней; за насъ — за народното прѣдставителство — не е обясненъ въпросътъ, дали държавата дѣйствително притѣжава това право върху чилтишките земи, и щомъ той не е разрѣшенъ, да приемемъ ние такова едно начало, каквото ни се прѣдлага, това значи да прибързае и да направимъ пакостъ на една голѣма частъ отъ земледѣлцитѣ на нашата държава, и специално въ два главни окръжи на Княжеството. Казвамъ, че не е установенъ фактътъ, не е установено началото, че държавата има право на сервитюдъ върху тия имоти; защото фактътъ, че турското правителство, турската държава е имала въ 3—4 години право единъ път да тури рѣка на извѣстни мѣста, които се били сѣяли съ оризъ, не доказва никакъ, че и нашето правителство има това право. Правителството отъ освобождението насамъ, отъ 10—12 години, вѣдѣствие не на едно, но на двѣ рѣшения, вземени отъ Румелийското Областно Събрание, съзнателно се е отказало отъ това си право на сервитюдъ, не го е упражнявало, а дало това право на ступанитѣ на тия земи, и тия послѣднитѣ разполагахъ съ тѣхъ въ качеството на пълни владѣтели и притѣжатели, и ги продавахъ съ условие, че нито държавата, нито друго трето лице има какво да е право на владѣние върху тия имоти. Правителството, основано на рѣшението на Областното Събрание, се е отказало отъ това право; слѣдователно, ако Румелийското правителство се е отказало отъ правата си надъ тия имоти, то и нашето правителство трѣбва да стои на сѣщата почва. Може-би да съществуватъ и други данни и доказателства, тъй сѣщо справедливи и може би отъ високъ економически характеръ и интересъ за страната, на основание на които трѣбва да се дойде до заключение, че трѣбва да се оставятъ чилтицитѣ въ притѣжание на земледѣлцитѣ-ступани. И азъ вѣрвамъ, че Областното Събрание даже и да е съзнавало, че има право връзъ тия земи, въ интереса на земледѣлието, за да се запази единъ що-годѣ поминѣкъ за земледѣлцитѣ, отстъпило е всички свои права върху тия земи. Но, както казахъ, ние не сме още готови, не сме още освѣтлени върху този въпросъ, за да припознаемъ такова едно право. Отъ 30—40.000 уврата чилтишки земи, които поднадатъ подъ сервитюдъ, само на 1.000—2.000 уврата, правителството, отъ двѣ години насамъ, е взело да упражнява това си право, както го е упражнявало и турското правителство. Забѣлжете, отъ 30—40.000 уврата, само на 2.000 уврата, и отъ тия 2.000 уврата, чини ми се, $\frac{9}{10}$ части сѣ общински мѣри, отъ които общинитѣ би могли лесно да се откажатъ и да не ги търсѣтъ; а частни имущества и ниви отъ подобенъ видъ има само 100—200 уврата. Сега, понеже правител-

ството отъ двѣ години насамъ е почнало да упражнява това право надъ тия имущества, не ни туря въ положение, не ни дава право да припознаемъ това право на правителството, върху всичкитѣ чилтишки земи.

Зарадъ туй, г-да прѣдставители, азъ ви моля, прѣди да бждете освѣтлени добрѣ върху тоя въпросъ, да не давате така лесно право на държавата, да тури рѣка на тия имущества. А предложението на г-на М-ра на Търговията и Земледѣлието дава на правителството такова право. Той се съгласява, обаче, съ рѣшението на комисията, именно да се остави на правителството да внесе проектъ по урежданieto на тоя въпросъ. Върху това се съгласявамъ: — да се остави на правителството да изучи въпроса, да вземе и събере всеестранни данни и освѣтления, да дойде съ единъ законопроектъ въ Камарата, да ни освѣтли, и тогава да вземемъ едно пълно и окончателно рѣшение, а никакъ не сега.

М-ръ П. Славковъ: Извѣстно е на г-да прѣдставителитѣ, че прѣди Съединението тоя чилтишки въпросъ бѣше силно подигнатъ въ Румелия. Подигнатъ се толкова въ тамошното събрание, колкото и въ журналистиката и се разискваше отъ хигиеническа точка зрѣние. Най-подиръ, хигиениститѣ надвихъ, спрѣхъ сѣянието на ориза, по тоя въпросъ се обърна отъ чисто хигиенически въ чисто експлоататорски, защото лицата, които настоявахъ да се спре сѣянието на ориза, накупихъ тия чилтици и не знаехъ какъ, тия микроби, които по-напрѣдъ морѣхъ населението, се унищожихъ; тия микроби станяхъ безвредни и посѣвяването на ориза на ново се почна.

Значи, работата излѣзе така, че до когато кожата не бѣше за пона, курбанътъ не бѣ добръ, но щомъ е за пона, и биволътъ става за курбанъ. Въ тоя интервалъ, обаче, въ продължение на 6—7 години, правителството не е намѣрило единъ *modus vivendi*, за да тури точка на въпроса. Тия, които сѣ били собственици на чилтицитѣ, върху тѣхнитѣ земи, правителството е имало право да сѣе оризъ въ извѣстни години. Нѣкои собственици сѣ отчуждили имотитѣ си (оризищата), като право собственици, но това още не е доказателство, че ако и съ стари турски документи да е станало отчуждението, лицето, което е купило чилтика, е правособственикъ. Въ продаденото и купеното имущество правителството има извѣстно право, отъ което не се е отказало, и купувачътъ само тогава може да бжде господарь на имуществото, когато актътъ му не бжде подхвърленъ на развала, когато нѣма заинтересовани трети лица. До гдѣто има заинтересовани трети лица, никакъвъ актъ не може да има валидность и продажбата е недѣйствителна. Азъ можъ туй Нар. Събрание да го продамъ на г-на Пенева съ подобенъ документъ и той може да се счита, че е притѣжател на него, но ще дойде правителството и ще му каже: г-нъ Пеневъ, вие сте купили вѣтръ, продажбата е недѣйствителна, Славковъ ви е измамилъ, намѣрѣте го и земѣте си паритѣ. Ето защо, на тия имоти, на които правителството не е турило рѣка, ще се постарае да тури. Не може да каже пѣкой: азъ съмъ купилъ вещь и съмъ господарь на нея, когато тя е крадена. Правителството

не може съ единъ мигъ да напусне правата си и да се откаже отъ тѣхъ. Ако нѣкое частно лице е купило имотъ, безъ да си отваря очитѣ, дали купеното е собственностъ на продавача, нѣма освѣнъ да истегли послѣдствията. Въ Т.-Пазарджикъ, ако има нѣкои лица да сж купили такива имоти, щомъ правителството тури рѣка върху правата си, тѣ ще осѣтѣтъ послѣдствията на незаконната продажба, а правителството ще възстанови правата си, които то е имало въ тия оризища. На други мѣста правителството е влѣло въ своитѣ права. Не е вѣрно това, което казва г-нъ Пеневъ, че само 4 години турското правителство е имало това право да сѣе оризъ; азъ увѣрявамъ г-на Пеневъ, че не 4, но прѣди 200 години е имало това право. Турскитѣ Султани сж имали това право и тѣ сж теглили оризъ за храна на цѣлата си армия. Значи, това, което казва г-нъ Пеневъ, не го е добръ изучилъ. Добръ е, когато се говори, да не се намаляватъ годинитѣ съ стотини, а да се казва колко сж тѣ точно. Азъ не настоявамъ на туй държавно право; но по-добръ е въ това отношение да се отложи въпросътъ, като се прѣпровожатъ тия прошения въ М-рството. Ако г-нъ Пеневъ настоява да се свърши въпросътъ, азъ нѣмамъ нищо противъ. Но въ всѣки случай, по-добръ е да се отложи той и да се остави въ положението, въ каквото е билъ до сега. Правителството ще изучи въпроса по-обстоятелствено, ще се види, кой е купилъ и какво е купилъ и, въ бѣдѣ, то ще внесе единъ законъ за да се свърши тоя въпросъ. (Гласове: Исчерпанъ е въпросътъ!).

Геор. Ковачевъ: Г-да прѣдставители! Тоя въпросъ е единъ отъ най-важнитѣ и съ него се е занимавало, както нашето правителство, така сжщо и Румелийското, както споменѣ г-нъ Пеневъ, а тѣй сжщо—и Нар. Събрание. Ще кажъ, че оризосѣянieto е само тамъ, именно въ Пловдивския и Пазарджикския окръзи. Само въ тия два окръзи, въ цѣла България, се сѣе оризъ. За туй способствува, първо климата на тия мѣста и второ, че има нуждната вода, защото безъ вода чилтика не може да вирѣе. Тия чилтици, когато се сѣятъ, населението извлича много добри материялни вещи; но въ турско врѣме, когато се сѣехъ тия чилтици, сѣянieto е било такъвъ тежкъ товаръ за населението, щото хората, които сж имали нещастieto да попаднатъ въ селата, или близо до градоветѣ, гдѣто сж се сѣяли чилтици, кански сж пицели отъ работата, която сж вършили безплатно на турскитѣ аги и бейове. Сега, какъ е станѣло да се земѣтъ на хората мѣритѣ, да имъ се земѣтъ собствени ниви, ще кажъ само това, че до колкото съмъ срѣщалъ турски тапии, въ турско врѣме никой притѣжател на една нива, не се е считалъ за собственикъ или притѣжател на тая нива. Това съмъ срѣщалъ въ много тапии, гдѣто се казва: отъ владѣнието на еди-кой паша, или пашовка, отстъпва се на Иванъ Стояновъ да орѣ отъ земитѣ толкова и толкова уврата, като плаща десѣтъкъ. Никѣдъ въ турскитѣ тапии не е казано, че тая нива е собственостъ на Ивана или Стояна. Когато се е почнѣло сѣянieto на чилтицитѣ, турското правителство, гдѣто е намѣрило сгодни мѣста за чилтици, гдѣто е намѣрило праздни мѣри, посѣяло

ги е съ оризъ, водимо отъ началото, че всичкитѣ земи принадлѣжатъ на империята, слѣдователно, считало ги е като своя собственостъ. Тия чилтици турското правителство е давало подъ наемъ на разни бейове и аги, съ разни наеми. Знаете ли какво сж вършили тия голѣмци? Тия голѣмци сж отнимали на хората частнитѣ ниви, които тѣ сж орали по-напрѣдъ, защото ако нѣкой не имъ отстъпналъ, заливала му ги водата и той не могълъ да се ползува отъ нивята си. Отстъпени на турцитѣ, тѣ сж сѣяли чилтици. По тоя начинъ, турското правителство получило сервитюдъ, за когото сега се претендира. Както виждате намъ се обяснява, че правителството имало право въ единъ периодъ отъ 4 години само еднѣжъ да се ползува отъ тоя сервитюдъ. Коя е причината, гдѣто въ 4 годишно врѣме само еднѣжъ да се ползува правителството, а не всѣка година? Азъ ще ви кажъ, че ако единъ чилтикъ се сѣеше всѣка година, тоя сервитюдъ нѣмаше да съществува, и на нашето селско население нѣмаше да остане нито мѣра, нито ниви. Но понеже едно мѣсто, посѣто еднѣжъ съ чилтикъ, не може да се сѣе по-рано отъ три години, защото нѣма да даде никаква реколта, това е накарало правителството да дава тия мѣри и ниви въ 4 години еднѣжъ подъ наемъ. За туй, азъ дохождамъ да се съгласѣ съ рѣшението на почитаемота комисия по Търговията и Земледѣлието, която прѣдлага: до разрѣшението на тоя въпросъ, да се оставятъ тия земи свободни и да ги владѣятъ самитѣ имъ ступани; и, понеже тоя въпросъ е отъ голѣма важностъ и трѣбва да се изучи всестранно, моля всички да се съгласите съ рѣшението на комисията, и когато единъ день почитаемото правителство изучи работата и внесе законъ, да се произнесемъ окончателно. Защото, ако земемъ сега едно прибързано рѣшение, ние ще направимъ нещастни много сѣмейства, както въ Пловдивския така и въ Пазарджикския окръзи.

Е. Калчевъ: Струва ми се, че г-нъ Пеневъ не е разбралъ добръ това, което каза г-нъ М-ръ на Търговията и Земледѣлието. Г-нъ М-рътъ не се произнесе върху втория въпросъ. Той каза, че не е изученъ още въпросътъ за правата на държавата върху тия земи; слѣдователно, не се сезира Събранието да разрѣши тая страна на въпроса. Първиятъ въпросъ се разрѣшава по начина, който много хубаво разви г-нъ докладчикътъ. Той каза, че днесъ, когато имаме Конституция, несъвмѣстимо е по осѣдителния начинъ на турския режимъ да земешъ имотитѣ на едного и да ги дадешъ на друго, до гдѣто нѣма волята на собственика, т. е. единъ собственикъ има право безусловно да располага съ своитѣ имущества. Ето тоя е принципътъ, който е осветенъ отъ Конституцията ни, тоже и въ законопроекта за собствеността, именно въ отдѣлъ втори, чл. 28-й. Тоя принципъ е, че собственика има безусловно право да располага съ имотитѣ си, да ги дава и другиму, да ги работи, и нѣма право никой да му земе имотитѣ и да ги дава другиму.

Както се обясни тукъ, г-да прѣдставители, една отъ причинитѣ, които породихъ негодованието въ 1876 година между населението въ Пловдивския и Пазарджикския окръзи, е била и произволътъ отъ страна на нѣкои бейове, които

земахъ земи на хората и ги карахъ да имъ ставатъ ратаи, да имъ работятъ чилтицитѣ. Сега, ако държавата мисли, че има известно право на ползуване, въпросъ е да ли това право почива на законно основание, и ако почива на законно основание, то това не може да се нарече сервитюдъ. Поземелниятъ сервитюдъ е една тегоба, която се налага на единъ имотъ въ полза на други имотъ. Тукъ нѣма сервитюдъ. Това е чисто и просто да разработвашъ и съешъ на чужда нива. Г-нъ М-рътъ обясни, че турското правителство е правило това, но да ли е било законно и основателно или не, то е другъ въпросъ. Но единъ осветенъ принципътъ на неприкосновеността на имотитѣ, комисията е рѣшила да се прѣустанови тоя начинъ, по който турското правителство е зимало земи отъ едно лице и пасбища на общинитѣ и ги е давало подъ наемъ на други. Послѣ остава да се види имали държавата право за туй или не. Юридическата страна на въпроса сега не се разрѣшава ни най-малко. Нека правителството събере нуждитѣ данни и ако мисли, че тия права почиватъ на законно основание, да прѣдстави законопроектъ за уреголирване на въпроса. Но единъжъ внесенъ тоя въпросъ, Събранието, мисля, нѣма да се съгласи, щото тоя начинъ, който се е практикувалъ до сега, да се практикува и за напредъ.

Моля да се приеме прѣдложението на комисията.

М-ръ Д-ръ К. Помяновъ: Г-да прѣдставители! Въпросътъ, който се подигна тукъ за правото, което има държавата, или би могла да има върху чилтишкитѣ земи, е въпросъ много важенъ и той заслужава вниманието на всички ви, и прѣди да се произнесете по него, както вие, така и правителството, трѣбва тоя да се изучи всестранно, но до сега по това изучаване нищо не е станало. Нѣма съмнѣние, че собствеността е неприкосновена, но и при съществуването на института за собствеността, пакъ едно трето лице може да има право, което да го нѣма собственикътъ. Тия права могатъ да се добижатъ или съ договоръ, или на основание на обичаитѣ, или на основание на давността и пр. Сега тукъ е въпросътъ за чилтишкитѣ земи въ Пазарджикския и Пловдивския окръзи, гдѣто се знае, че правителството е имало добити нѣкакви права върху тия земи. Отъ това, което се знае въобще, турското правителство е имало известни права, не само върху тия чилтишки земи, но въобще върху земи тѣ нарѣчени мирие. Турското правителство, наистина, е имало известни права, но не ги е упражнявало, занемарило ги е, а отъ Освобождението насамъ българското правителство още по-малко се е интересувало за тѣхъ. Искамъ да кажъ, че собствеността е била напълно призната за българскитѣ граждани въ всички почти случаи. Въ данния случай, по чилтишкия въпросъ, може да е по-друго-яче работата. Именно, турската държава може да е имала собствеността надъ чилтицитѣ, но пълно ползуване да е ималъ другъ — земледѣецътъ, селенинътъ — и сръщу това послѣдниятъ да е плащалъ нѣкакъвъ наемъ на правителството, освѣнъ десѣтъка. Ако е тѣй въпросътъ, собственикътъ нѣма да пострада, който има собствеността нѣма нищо да му се отнеме; който, обаче, има само ползуването, той нѣма още собствеността. Не може държавата

да отстъпи своето право на собственостъ туку-така даромъ. Отъ обстоятелството, че турското правителство въ четири години е имало право само да експлоатирва тия земи, да ги посѣва съ оризъ и да получава реколтата, се вижда — ако излѣзе това истина, слѣдъ като се провѣри всестранно — че малко по-друго-яче стои тая работа, нежели както нѣ прѣдставяватъ нѣкои отъ г-да прѣдставителитѣ. Право на собственостъ сж нѣмали земледѣлцитѣ, а сж имали само право на ползуване, т. е. единъ сервитюдъ, който ние наричаме *usus fructus*. Собствеността е запазила турската държава за себе си; за туй е имала и право да се намѣси въ тия имоти.

Въ всѣки случай, вие виждате, г-да прѣдставители, че въпросътъ не е така лесенъ, щото днесъ, на основание на едно или нѣколко прошения, да го рѣшимъ, защото рискуваме да направимъ погрѣшка, която мъчно може да се поправи. За туй, намирамъ за нецѣлесобразно да земемъ сега едно прибързано рѣшение, и въ туй отношение г-нъ М-рътъ на Търговията и Земледѣлието бѣше напълно съгласенъ съ комисията, като настояваше да се изучи тоя въпросъ за чилтишкитѣ земи всестранно, да се изучи, какъ е стояла работата до послѣдно врѣме, до Съединението, и какъ е стояла въ турско врѣме, и тогава да се внесе законопроектъ и да се рѣши работата. Ако се докаже, че до туй врѣме тия чилтишки земи не сж се владѣли така, както другитѣ ниви и ливади, ами съ по-ограничени права — то ще излѣзе, че владѣтелитѣ имъ собствено не сж ступани, а правоползуватели. Но ако се докаже противното, че владѣтелитѣ имъ и отъ тѣхъ еднакво сж се ползували, както отъ другитѣ си ниви и ливади, на общо основание, тѣ ще бѣдѣтъ за напредъ тѣхни ступани. Ако, обаче, се укаже, че чилтишкитѣ земи имъ сж отстъпени подъ наемни условия, било чрѣзъ писмени документи, или на основание на обичайното право, то правителството или държавата не може да отстъпи тия права даромъ на владѣтелитѣ на чилтицитѣ. За туй, най-цѣлесобразно е прѣдложението на комисията, съ което е съгласенъ и г-нъ М-рътъ на Търговията и Земледѣлието, и понеже работата се коснува до ония въпроси, които и мене интересуватъ, като М-ръ на Правосъдието, то съгласявамъ се, това прѣдложение да се приеме, и да остане работата така, както до сега, като се искаже желание, да се не даватъ тия земи подъ наемъ на други лица, освѣнъ на тия, които сж се ползували до сега отъ тѣхъ. Съ една рѣчь, да се практикува, както до сега се е практикувало, съ изключение на трети лица, съвсѣмъ посторонни. Слѣдъ като се изучи въпросътъ, ако се докаже, че тѣ сж се ползували отъ чилтишкитѣ земи, както отъ нивитѣ, ливадитѣ си и въобще отъ мѣришкитѣ си земи, ще се постѣпи съ тѣхъ, както съ всички земи; а ако се докаже противното, че е имало и други ограничения въ полза на правителството, ще се зачетѣтъ тѣ; но за напредъ, понеже не се прѣдвижда тая аномалия, — държавата да има собствеността върху единъ имотъ, а вѣчното ползуване да има другъ, — въ законопроекта за собствеността, който вчера внесохме, и който трѣбва да е раздаденъ на г-да прѣдставителитѣ, то слѣдъ изучаването на

въпроса, ще се види начинътъ, по който може да се отстъпнѣтъ правата, които ще се докажѣтъ въ полза на правителството, и ще се опрѣдѣли, срѣщу какво обезщетение тѣ можѣтъ да се отстъпнѣтъ, каквото да останѣтъ чилтишкитѣ земи въ пълна собственостъ на ония хора, които ги владѣжѣтъ и които сѣ ползватъ отъ тѣхъ. За туй, ще моля да се приеме това прѣдложение, за което всички сме съгласни, — при всичко, че нѣкои искатъ да се рѣши повече нѣщо, отколкото днесъ може да се рѣши, — и да остане работата, както е била до сега, като се прѣпорѣчи на правителството, или на надлѣжния М-ръ, да дава тия земи подъ експлоатация, подъ аренда, само на тия лица, които иматъ нѣкакви права надъ тѣхъ и които иматъ документи, каквито и да сѣ, било като арендатори, било като друго нѣщо. А пъкъ за напрѣдъ, да се изучи въпросътъ, и ако има нужда, да се изработи единъ особенъ законъ.

Доклад. Д. Йовевъ: Много правилни бѣхъ разсужденията на г-на М-ра на Правосъдието, относително собствеността и владѣнието. Наистина, единъ човѣкъ, който притѣжава собствеността, не губи правата си върху нея, ако отстъпи на друго имота си за извѣстенъ срокъ да го оползотвори и владѣе. Ако това е истина за частнитѣ лица, то така сѣщо е истина и за държавата. Като се поставимъ на тая точка, излиза, че държавата, когато отстъпи своитѣ имоти на нѣкого да се ползува отъ тѣхъ, не можемъ да дойдемъ до заключение, че владѣтельтъ може да стане ступанинъ на собствеността. Но въпросътъ за чилтишкитѣ земи стои малко по-друго-яче. Ако чилтишкитѣ земи сѣ влѣзли въ рѣцѣтъ на извѣстни хора, които считѣтъ себе си за ступани, то това произлиза не отъ отстъпването на държавнитѣ земи подъ наемъ на частни лица, ами то е вслѣдствие на едно продължение отъ сѣществующето въ Турция законоположение, споредъ което собствеността на земитѣ е принадлежала на държавата. Това е общо законодателно начало въ Турция и споредъ него собствеността остава на държавата, нейниятъ прѣдставителъ султанътъ, е единствениятъ постояненъ собственикъ на земитѣ, а гражданитѣ сѣ врѣмenni ступани на имотитѣ. Това е общото установление. Но на практика, тоя общъ принципъ се е нарушилъ въ разнитѣ мѣстности и се е подалъ на обичайното право. Понеже въ Турция законоположението не на всѣкъждѣ и не всѣкога еднакво се е практикувало, то сѣ течение на врѣмето дошло се е до тамъ, щото въпроситѣ за собствеността да се уреждатъ въ тая смисълъ, както и у насъ, т. е. практиката е създава държавна, обществена и частна собственостъ; дошло се е до тамъ да се прави разлика между имоти държавни, обществени и частни. Обаче, по отношение на чилтишкитѣ имоти, се е запазилъ стариятъ принципъ, — че собствеността принадлежи на държавата. Въ това именно положение е заварила нашата държава чилтишкитѣ земи, и въ слѣдствие на това именно, виждаме нашата държава да се явява съ претенции за право на собственостъ върху имоти, които се намиратъ въ чужди рѣцѣ, — въ рѣцѣтъ на хора, които, ако не на друго основание, — ако не на основание на тапий — то на

основание на владѣнието и давността, добили сѣ извѣстни права върху тѣхъ. Но нѣмето правителство, като е заблѣжило, че законодателниятъ принципъ на турската държава не е изчезналъ относително чилтицитѣ, дошло е да се възползува отъ това, като наследникъ на турското правителство и да каже, че на основание правата, които Турция е имала върху чилтицитѣ, заявявамъ право на собственостъ върху тѣхъ. Вслѣдствие на туй, явява се прѣрекание за собствеността, между частнитѣ владѣтели и държавата. Това прѣрекание не може да се разрѣши само съ единъ вотъ. Комисията като изучи тоя въпросъ, дойде да види, че дѣйствително тоя е много сложенъ.

При всичко, че у насъ идеята за собствеността е достатъчно правилно съставена и осветена отъ нашата Конституция, — по понеже собствеността, по отношение на чилтишкитѣ земи се разбира тѣй, както ѣ разбира турското антично законодателство, зарадъ туй комисията не счете за нужно, че е длѣжна, по поводъ на тия прошения, да изработи окончателно законоположение, съ което да се уреди веднѣжъ за винаги въпросътъ за чилтишкитѣ земи, а намѣри за добръ да даде по-дълъгъ срокъ на правителството, за да се занимае съ тоя въпросъ и да се дойде до едно правилно прилагание на принципа за собствеността, както е осветенъ въ нашата Конституция, т. е. да се прѣмахне тая аномалия на двойната собственостъ и за държавата и за частнитѣ лица, понеже такава собственостъ, споредъ нашитѣ закони, не сѣществувва. Комисията като призна, че това не влиза въ нейната роль, дойде до заключение, да се остави тоя въпросъ да го разрѣши правителството съ специаленъ законъ; но за да не останѣтъ просителитѣ неудовлетворени и да не подпаднѣтъ подъ нѣкакъвъ натискъ, вслѣдствие кривото прилагание на принципа за собствеността, комисията намѣри за добръ да даде и друго рѣшение, по поводъ на тия прошения, и туй рѣшение се изразява въ резолюцията, която тя прѣдлага на Нар. Събрание. Именно, по отношение на чилтишкитѣ земи, приустановява се да се даватъ подъ наемъ на други лица, приустановява се участието на правителството въ собствеността на тия земи до тогава, до когато се разрѣши въпросътъ окончателно съ законъ.

Прѣдъ видъ на това, моля да се не видоизмѣнява рѣшението на комисията, а да се приеме то тѣй, както го прочетохъ и както се съгласи г-нъ М-рътъ на Търговията и Земледѣлието, именно да се приустанови даването подъ наемъ чилтишкитѣ земи, които се намиратъ въ рѣцѣтъ на частни лица или пъкъ сѣ общински пасища, до като правителството изработи особенъ законъ за уреждането на тоя въпросъ.

Г. Пеневъ: Г-да прѣдставители! Прѣди всичко, трѣбваше да се признае, както отъ страна на почитаемото правителство, така сѣщо и отъ страна на почитаемото прѣдставителство, че държавата, или правителството, нѣма никакво право върху тия имуществва. Единъ пѣтъ това признато, отъ страна на правителството и прѣдставителството, азъ съмъ доволенъ и змамъ актъ отъ това. Защото, ако ние днесъ не признаемъ това, утрѣ, като ни се прѣдстави въпросътъ,

по-мъчно ще вземемъ рѣшение. Но понеже отъ думитѣ на г-на Министра на Правосъдието и г-на Министра на Търговията и Земледѣлието се разбира, че правителството още не е освѣтлено по тоя въпросъ: дали държавата има право върху тия земи или не, то азъ съмъ доволенъ отъ това и сега можемъ да вземемъ едно рѣшение, било споредъ прѣдложението на г-на Министра, било споредъ прѣдложението на комисията.

Ив. Халачевъ: Г-да прѣдставители! Както забѣлжи г-нъ Министръ на Търговията и Земледѣлието, въпросътъ, съ който се интересува да се занимае днесъ Събранието и да разрѣши, е въпросъ отъ твърдѣ капитална важностъ, тъй като прѣдъ насъ стои прѣсби на разни просители, относително урежуиранието на тѣхното правоотношение къмъ държавата; тѣ молижтъ Събранието да се произнесе, или че признава собствеността на частнитѣ собственици, или че принадлежи правото на сервитюдъ на правителството къмъ имота на частнитѣ лица. Чухте мнѣнието на комисията по тоя въпросъ. Комисията, за да подкрѣпи това свое мнѣние, по отношение правото на сервитюдъ, дохожда до едно заключение: да се изучахъ въпросътъ по-пространно и да се издаде законъ, по силата на който да се опрѣдѣли, дали държавата да има право да се ползува отъ тия имоти или не. Противникитѣ на това мнѣние, изказано отъ комисията, заявихъ, че по силата на чл. 67-й отъ Конституцията, отъ гдѣто произтичатъ всичкитѣ други закони и на основание на която, Конституция, като се създажтъ закони, тия закони опрѣдѣлятъ правоотношението на гражданитѣ спрямо правителството, казватъ, че тия хора, просителитѣ, притѣжаватъ тия чилтишки земи съ тани и че турското правителство, въсползувано на врѣмето, присвоило си правото на сервитюдъ и извличало е прѣзъ 4 години полза отъ сѣяннието на оризъ за храна на своитѣ ордии въ Пловдивъ и другѣдѣ, или пъкъ подарявало това свое право-ползувание, като възнаграждение, на нѣкои заслужили частни лица. Тѣй или инѣкъ, противникитѣ казватъ, че това е станжло една незаконна наслѣдственна мѣрка.

За да се разрѣши въпросътъ, дали комисията е имала право г- не, моето мнѣние е слѣдующето. Какво е станжло въ турско врѣме, азъ не искамъ да знамъ; азъ знамъ едно нѣщо, че съ написанието българската Конституция, слѣдъ извършванието на сѣдинението и слѣдъ прилаганието на тая Конституция въ Южна България, всичкитѣ стари наредби и норми, относително правособственността, се унищожихъ и никаква классификация на земитѣ не може да се допусне по силата на чл. 67-й отъ Конституцията. Каквито обичайни права, каквито давностни права да се приложжтъ, каквито други права да искатъ да упражнжжтъ, щомъ противната страна поддържа, че тѣ сж усвоени по единъ узурпаторски начинъ, чл. 67-й запрѣтжава това.

Законътъ за земитѣ, дава на ступанина неоспоримо право за собственостъ да експлоатира земята, кжщята или нивята си, както той намѣри за добрѣ, щомъ той е ступанинъ на основание извѣстенъ документъ. Като е тѣй работата, излиза, че нигдѣ нѣма особенни наредби за чилтицитѣ, въ турското законодателство. Има закони за мѣркитѣ, за тегли-

китѣ, за собствеността, за давността на сервитюдъ; и нито една написана буква нѣма за опрѣдѣлението правоотношението на турското царство, спрямо частната собственостъ, върху чилтицитѣ въ Южна България. Отъ тукъ трѣбва да се заключи, че хората — влиятелнитѣ голѣмци по насилственъ начинъ сж присвоили права надъ чилтишкитѣ земи. Щомъ по насилственъ начинъ е придобито това право, а чл. 67-й отъ Конституцията изрично запрѣтжава това, слѣдва да се заключи, че които собственици, притѣжаватъ имотитѣ си съ тани, никой нѣма право да наложи рѣка върху тѣхнитѣ имоти. Слѣдователно на основание чл. 67-й отъ Конституцията, трѣбва да се уважи прѣсбата на просителитѣ и да се приеме това, че тѣ нѣматъ право въ 4 години единъ пжтъ да плащатъ сервитюдъ на държавата, а че трѣбва да станжтъ пълни собственици.

Ако, г-да прѣдставители, не приемате това мое мнѣние, то тогава, нека се изучи въпросътъ, нека се анкетира отъ една комисия отъ страна на Нар. Събрание.

М-ръ П. Славковъ: За правоуползуванието на държавата отъ тия имоти, е вече въпросъ свършенъ, г-да прѣдставители. Нѣма какво и гдѣ да се търси изучаванието на тоя въпросъ, когато това правоуползувание на турското и българското правителство, тече отъ стотини години насамъ. Не е отъ вчера, ни отъ днесъ, за да видимъ отъ гдѣ се е придобило. Това обичайно право се практикува отъ турското правителство съ стотина години и то, тѣй е заварено отъ българското правителство. Именно въ туй се състои разницата на таниитѣ върху чистата собственостъ надъ едно оризище и надъ оризището чилтикъ, на което има право правителството да сѣе оризъ на 4 години единъ пжтъ. Има тая разлика, че единтѣ се казватъ „ана-тарла“, а другитѣ „терликъ-тарла“. Тая разлика сжествува, и отъ свѣдѣнията, които има въ Министерството на Финансиитѣ, отъ минжлата година, по тоя въпросъ. Константирано е, отъ стари хора, че единъ чилтикъ, частна собственостъ, отъ единъ дюлюмъ, се продава за 80—100 и даже 200 лева декаря, когато единъ „тарла-терликъ“ отъ тия, въ които правителството има право да се намѣсва въ 4 години единъ пжтъ и да сѣе оризъ, се продаватъ за 10—15 лева. И днесъ лицата, които притѣжаватъ чилтици отъ втората категория, казватъ: ние сме собственици; да, вие сте собственици, но за 15 лева. Вие сте купили това право вмѣсто за 200 лева, за 15 лева, и никакъвъ законъ, нито Конституцията прѣдвижда унищоженито правата, които има правителството върху тия имущества и да казва заповѣдайте, харизвамъ ви ги. Туй право, което притѣжава единъ собственикъ за 15 лева и това право, което другъ пъкъ притѣжава за 200 лева, и ако първия иска да стане чистъ и пжленъ собственикъ, трѣбва да навакса разницата и само тогава той ще влезе въ правособственностъ на това имущество. Да кажемъ, че на врѣмето азъ съмъ ималъ щастieto да експлоатирамъ извѣстна мѣстностъ по тия условия; като влѣзе въ сила Конституцията дали имамъ право да искамъ всичко за въ моя полза? Правителството ще ми каже: въ твой полза е, до като имаше право, а отъ тукъ нататѣкъ азъ имамъ право. И за да се установи това право е вне-

сень законопроектъ въ Нар. Събрание, съ който ще се уреди тоя въпросъ, но същевременно съ това ще се уредятъ правата не само на частнитъ собственици и на общинитъ върху такива имущества, но ще се опрѣдѣлѣтъ и правата на държавата върху такива имущества.

Азъ мислѣхъ, че най-добрѣ е да не минаваме бързо къмъ разрѣшението на тоя въпросъ, а да дойдемъ въ помощъ на тия хора, които иматъ извѣстни права върху тия имущества, да не намѣсваме трети лица да ги обработватъ. Нека правителството подъ единъ наемъ ги възложи на тѣхъ, както се постѣпва съ нѣкои общински имущества, мѣри и пр. Напримѣръ, едно село има мѣра отъ 1000 дюлюма, турското правителство е имало право да ѝ раздѣли на нѣколко части и да каже: ако тая мѣра е отъ 1000 дюлюма, 250 дюлюма, отъ источната частъ на тая мѣра, ще се сѣе тая година и въ тая частъ добитѣкъ да не ходи да пасе. Послѣ казва: отъ западната частъ на тая мѣра да се сѣе 250 дюлюма и тогава пущатъ добитѣкъ да пасе на оная частъ, която е била сѣяна прѣди една година, и върху другата частъ, която не е била сѣяна. И сега става това нѣщо и никой община не заявява претенции, защото туй тѣ сж го заварили отъ дѣдо и баба. Заявления, противъ това нѣщо, нѣма. Има заявления за други работи; напримѣръ дошелъ нѣкой и направилъ оризище по тая рѣка, по която нѣкой има воденица и воденичаря казва, че, понеже се въстановява това право, моята воденица не върви. Не върви, защото щомъ правителството е имало право да пои чилтицитѣ, той нѣма право да се ползува отъ тая вода, освѣнтъ само тогава, когато правителството не пои чилтицитѣ. Но щомъ правителството има право да пои чилтицитѣ, ти нѣмашъ право да се ползувашъ отъ водата. Трети подъ друга форма се оплакватъ и казватъ, че имъ се нарушавало правото на собственостъ, понеже тѣ били направили сгради. Добрѣ, вие сте ги направили, но прѣдставѣте си, че дохожда единъ човѣкъ и иска да направи къща върху моето имущество; азъ му давамъ право, но му казвамъ, че 6 мѣсеца той ще живѣе въ къщата и 6 мѣсеца азъ. Тѣ сж условията.

Ето защо, тия земи и мѣри, били частни или общински, върху които се сѣе чилтици, да се възложатъ на тия лица и учреждения, които иматъ право върху тѣхъ, тѣ да ги сѣятъ и да не се даватъ на търгъ на трети лица до тогава, до когато се разрѣши тоя въпросъ.

Вѣрвамъ, че правителството въ два или три мѣсеца ще разрѣши тоя въпросъ. (Гласове: Искерпанъ е въпросътъ!).

Прѣдсѣд.: Желаетъ ли Нар. Събрание да се говори още върху тоя въпросъ? (Гласове: Не желаетъ!). Който желаетъ да се говори, да си вдигне ржката. (Нѣколко души вдигатъ). Малцина вдигатъ, нѣма да се говори.

Ще се гласува прѣдложението на комисията.

Доклад.: Редакцията на прѣдложението, което прави комисията, е слѣдующата: „да се приустанови даванието подъ наемъ чилтишкитѣ земи, принадлежащи на частни лица, както и къмъ общински земи или пасбища, на други лица, до като правителството изработи единъ законъ за разрѣшението на тоя въпросъ.“

Ив. Халачевъ: Искамъ да ми обясни г-нъ докладчикътъ, какво значение иматъ думитѣ „общински земи“.

Доклад.: Чилтици, принадлежащи къмъ общински земи.

Ив. Халачевъ: Да ни обясни г-нъ докладчикътъ: правителството запазило ли си е правата да дава тия земи подъ аренда на тия лица, въ ржцѣтъ на които се намиратъ днесъ.

Доклад.: Огъ тая редакция се разбира, че чилтишкитѣ земи ще останатъ въ ржцѣтъ на сегашнитѣ притѣжатели, безъ наемъ, до като се разрѣши въпросътъ съ закона.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува рѣшението на комисията, както се прочете напоследѣкъ отъ г-на докладчика. Който не приема това рѣшение, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Давамъ 5 минути отидхъ.

(Послѣ отпущкъ).

Прѣдсѣд.: (Звъни). Засѣданието се продължава. Г-нъ докладчикъ Дано Китовъ има думата.

Доклад. Д. Китовъ: Г-да прѣдставители! Ще ви докладвамъ прошения на Фридрихъ Швамбергъ, германски поданикъ, който желае да се приеме за български поданикъ. Той е инженеръ въ Дирекцията на Общитѣ Сгради и живѣе въ България отъ 15 години насамъ.

Комисията, съ съгласието на г-на Министра, рѣши да се приеме просителътъ за български поданикъ и моли Нар. Събрание да приеме рѣшението ѝ.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема прѣдложението на комисията, което е: да се приеме за български поданикъ Фридрихъ Швамбергъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Доклад.: Промение отъ Стефанъ Давидовичъ. Тоя човѣкъ отъ 20 години насамъ живѣе въ България. Занятието му е прѣдприемачъ. Исполнилъ е всичкитѣ формалности, които се изискватъ отъ Закона за поданството и иска да се приеме за български поданикъ.

Комисията рѣши да се приеме просителътъ за български поданикъ и моли Нар. Събрание да приеме рѣшението ѝ.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема за български поданикъ Стефана Давидовичъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Доклад.: Има само още едно прошение да докладвамъ, г-да прѣдставители. То е отъ Стоянъ Костовъ Китовъ, отъ гр. Самоковъ, който е злоупотрѣбилъ, въ 1882 година, въ качеството си на чиновникъ въ пощата, 3.199 лева и 15 ст., за което е билъ даденъ подъ сждъ и осжденъ да повърне паритѣ, срѣщу които правителството му е продало всичкитѣ имоти, а разносикитѣ по това дѣло, 230 лева, нѣмало отъ какво да се взематъ. За това, съ прошениято си, той моли Нар. Събрание да му се опростижтъ.

Комисията, като разгледа това прошение, заедно съ 1 свидѣтелство, дадено нему отъ Самоковското общинско управление, отъ което се вижда, че просителътъ нѣма никакви движими или недвижими имущества; семейното му положение състояло отъ жена, 3 дѣца и 14 годишенъ братъ, рѣши

да му се опростижът тия 230 лева, защото нѣма какво да му се вземе.

Прѣдсѣд.: Г-нѣ докладчикъ! Взето ли е миѣнието на надлѣжния Министръ?

Доклад.: Не е взето.

Прѣдсѣд.: Понеже миѣнието на надлѣжния Министръ по това прошение не е взето, то прошенияето на просителя Стоянъ Костовъ Китовъ остава висяще.

Г-нѣ докладчикъ Лазаръ Дуковъ има думата.

Доклад. Л. Дуковъ: Има едно прошение отъ Яковъ Павловъ, щабъ-трубачъ при 4-я артилерийски на Негово Царско Височество полкъ. Просителътъ е изпълнилъ всичкитѣ условия, които се изискватъ отъ Закона за поданството; притѣжава единъ актъ, подписанъ отъ 5 души, въ който се казва, че той живѣе въ България отъ окупацията насамъ. Моли да се приеме за български поданикъ.

Комисията рѣши да се приеме просителътъ за български поданикъ и моли Събранието да приеме рѣшението ѝ.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема за български поданикъ, Яковъ Павловъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Доклад.: Промение отъ Авраамъ Иванъ Божани, австриски поданикъ, по настоящемъ живѣе въ София и се занимава съ търговия. Има съставенъ актъ отъ Софийското градско общинско управление, подписанъ отъ 5 души честни граждани. Моли Нар. Събрание да се приеме за български поданикъ.

Комисията рѣши да се приеме за български поданикъ и моли Събранието да приеме рѣшението ѝ.

Г. Караколевъ: Г-да прѣдставители! Нека г-нѣ докладчикътъ по-обширно обясни: дали Авраамъ Иванъ Божани има свидѣтелство отъ Градския Съвѣтъ и въ коя коммисия е разгледано прошенияето му, защото азъ мисля, че въ прошетарната коммисия не е разгледано това прошение, понеже и азъ съмъ тамъ, но не можехъ да видѣя такова прошение. За това, моля г-на докладчика по-ясно да опрѣдѣли, дали слѣдъ като се распрѣдѣлихъ прошенията и на други коммисии за разглеждане, е взето съгласието и на двамата Министри или какъ. Такова прошение не съмъ видѣлъ въ прошетарната Коммисия. Има ли свидѣтелство отъ градското кметство?

Доклад.: Има свидѣтелство отъ Градското общинско управление и е разгледано отъ коммисията и сега, като запалихъ свѣщитѣ, ще можете по-ясно да видите. (Прѣдсѣд.: Моля г-на докладчика, да не влиза въ частни прѣспирни). Просителътъ е изпълнилъ всичкитѣ условия и коммисията рѣши да се приеме за български поданикъ и моли Събранието да го приеме за такъвъ.

Прѣдсѣд.: Взето ли е миѣнието на г-на Министра?

Доклад.: Това прошение е разгледано отъ коммисията по-напрѣдъ, и такива прошения, бѣше взето рѣшение да се докладватъ въ Събранието. Сега не е взето миѣнието на г-на Министра, защото това прошение е отъ първитѣ.

Прѣдсѣд.: Г-нѣ докладчикъ! По рѣшението на Събранието, взето по-рано, всичкитѣ прошения за поданство трѣбваше да се прашатъ въ М-ството на Външнитѣ работи и Исповѣда-

нията. Второ рѣшение има да се испращатъ въ коммисията по М-ството на Правосъдието Ако не сж запазени тия формалности, съобщете на Събранието, за да знае.

Доклад.: Както бѣше първото прошение, което ви докладвахъ прѣди това и го приехме, такова е и съ прошенияето на тоя просителъ. Не е взето миѣнието на г-на М-ра.

Г. Караколевъ: До колкото азъ знамъ, тия прошения сж разгледани минжлата година; но азъ знамъ нѣкои отъ тѣхъ, за които г-нѣ Министрътъ нѣма хаберъ. За това, г-нѣ докладчикътъ нека отдѣли тия прошения, за които не е взето съгласието на г-на Министра, защото има вече взето рѣшение, че за тия прошения трѣбва да се вземе миѣнието на г-на Министра. Г-да прѣдставителитѣ знайтъ това, за това моля да се съгласятъ да се отстрани това прошение и да се докладватъ други.

Дим. Кознички: Г-да прѣдставители! Нар. Събрание не се е ръководило по ничия система. Коммисията, на законно основание, е рѣшила да моли Събранието да се приеме просителътъ за български поданикъ. Азъ вѣрвамъ г-нѣ докладчикътъ да е изумилъ, че всичкитѣ рѣшени въпроси ние ги докладвахме на г-на Министра въ министерската стал. Той ни каза, че е съгласенъ да се приематъ просителитѣ за български поданици, щомъ иматъ надлѣжния актъ отъ общинското управление. Коммисията прѣгледа 20—30 прошения и рѣши да се приематъ просителитѣ за български поданици, като раздаде прошенията на докладчицитѣ, за да се докладватъ въ Събранието.

Доклад.: Азъ не съмъ зналъ за това и за туй не казахъ; но слѣдъ, като се освѣтли Събранието отъ думитѣ на г-на Кознички, че г-нѣ Министрътъ е далъ своето пълно съгласие, то азъ моля, да приемете Авраамъ Божани за български поданикъ.

Г. Караколевъ: Г-да прѣдставители! Най-добръ ще бѣде, да присѣтствува надлѣжниятъ Министръ, за да си даде лично миѣнието, защото ставатъ много прѣпятствия съ прошенията за поданство. Единъ пътъ казваме, че трѣбва г-нѣ Министръ да присѣтствува, другъ пътъ казваме, да се докладва отъ докладчика и ако намѣримъ за добръ, да го приемемъ. За това, ако г-нѣ М-рътъ сега го нѣма, то да оставимъ това прошение, за да се докладва други пътъ.

Доклад.: Азъ нѣмамъ нищо, ако не се приеме просителътъ за български поданикъ, но настоявамъ да се приеме миѣнието на коммисията, защото съ това миѣние е съгласенъ и г-нѣ М-ръ. А Нар. Събрание както обича, тѣй нека да направи. Човѣкътъ е честенъ търговецъ и желае да стане български поданикъ.

Азъ пакъ моля да се приеме миѣнието на коммисията.

Д. Списаревски: При приемането на лица за български поданици, трѣбва да се запазватъ двѣ условия: първо, да се знае отъ каква народностъ е лицето, и второ, съ какво се занимава и отъ какво е происхождение. Понеже г-нѣ докладчикътъ не направи това, моля да ни обясни, отъ каква е народностъ просителътъ и съ какво се занимава. И за въ бѣдѣще всичкитѣ докладчици трѣбва да се съобразяватъ съ тия нѣща.

Доклад.: Просителѣтъ въ прошеніето си казва, че е австриецъ, че билъ търговецъ ималъ мааза и продавалъ стоки. За честността му има съставенъ актъ въ Градския Съвѣтъ, акта е подписанъ отъ 5 души и издадено му е едно свидѣтелство отъ Общинското Управление, което е приложено тукъ при акта. Ако Нар. Събрание обича, можъ да го прочетъ; азъ не прочетохъ всичко.

Кр. Мирски: Относително първия въпросъ: да присъжествува непременно г-нъ М-рътъ и тогава да се рѣшава по прошенията за поданство, азъ не съмъ съгласенъ, щомъ ни се заявява отъ докладчика, че г-нъ М-рътъ е далъ съгласието си; нѣма нужда да присъжествува.

По втория въпросъ, относително народността и занятіето на просителѣтъ, и азъ съмъ съгласенъ, че Нар. Събрание не трѣбва да дава поданство на лица, на които не знае народността и занятіето.

Доклад.: Просителѣтъ ако не се приеме, азъ не губя нищо. Той въ прошеніето си казва, че е билъ австриецъ и се е занимавалъ съ търговия.

Прѣдсѣд.: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на гласуване. Който приема прѣдложението на комисията, което е: да се приеме за български поданикъ Авраамъ Божани, да си вдигне ржката. (Гласове: Меншество! Други гласове: Болшинство!).

Г-нъ квесторѣтъ да констатира.

Квесторъ Караколевъ: (Брои гласовѣтъ). Меншество.

С. Календеровъ: Когато г-нъ Караколевъ почнѣ да брои гласовѣтъ ние вече бѣхме сложили ржцѣтъ си. Когато квестора стане да прочете гласовѣтъ, тогава трѣбва да се гласува.

Ив. Цанковъ: Азъ, въ качеството си на квесторъ, заявявамъ, че бѣше болшинство.

Прѣдсѣд.: Понеже има прѣпирия, че имало болшинство, азъ, въ такъвъ случай, ще туря въпросътъ изново на гласуване и ще моля г-на Цанкова да констатира, втори пѣтъ, дали ще има болшинство или меншество.

Който желае да се приеме за български поданикъ, австрийскиятъ поданикъ Авраамъ Божани, да стане на крака.

Квесторъ Ив. Цанковъ: (Брои гласовѣтъ). 36 души станахъ.

Прѣдсѣд.: Сега пѣкъ ще поставя въпросътъ така: който не желае да се приеме Авраамъ Божани за български поданикъ, да стане на крака.

Квесторъ Ив. Цанковъ: (Брои гласовѣтъ) 38 души станяхъ.

Прѣдсѣд.: Болшинството станъ на крака; значи, Авраамъ Божани не се приема за български поданикъ. (Шумъ). Моля, г-да прѣдставители, да се пази тишина.

Продължавайте, г-нъ докладчикъ.

Доклад.: Има едно прошение отъ Цаню Цвѣтковъ, изъ градъ Велико Търново. Той казва въ прошеніето си, че прѣзъ сърбско-българската война е изгубилъ дѣсната си ржка. Минжлата година е подалъ прошение въ Нар. Събрание и то му отпуснѣло една пенсия отъ 478 лева годишно. Падатъ му се, нѣщо, около 39 лева на мѣсецъ и съ тия пари не можелъ да се поддържа.

Комисията, като изучи въпросътъ всестранно, даде мнѣние да се увеличи пенсията му отъ 39 лева на 50 лева мѣсечно и моля Събранието да се съгласи съ мнѣніето на комисията.

А. Крушковъ: Прѣди да се произнесе Нар. Събрание, да се увеличи ли пенсията на тоя господинъ или не, моля г-на докладчика да го автобиографира, за да може Нар. Събрание да се ориентира и послѣ да се произнесе, да му се увеличи ли пенсията или не.

Прѣдсѣд.: Какво прѣдлагате г-нъ Крушковъ? Не се чу добръ, повторѣте.

А. Крушковъ: Да се автобиографира просителѣтъ, за да знае Събранието какво да рѣши.

Ю. Юрдановъ: Г-да прѣдставители! Просителѣтъ е билъ въ сърбско-българската война и тамъ е изгубилъ дѣсната си ржка. Азъ знамъ много добръ положението на просителя, но при всичко това, мисля, че за него сж достатъчни 39 лева на мѣсецъ. Тѣй мисля и даже ще ви обясня. Той като младъ човѣкъ може да работи и всѣкакъ да намери работа; но азъ, до колкото ми е съгражданинъ отъ Търново, много хубаво го познавамъ. Азъ, ако не е той съ една ржка, срамъ ма е да го срѣщамъ, защото такъвъ единъ младежъ, на когото му даватъ честь, че е билъ поборникъ и останѣлъ съ една ржка, но срамно е г-да прѣдставители, съ 39 лева той да поддържа 4—5 жени. Ако му се увеличи пенсията ще поддържа повече жени. Азъ обичамъ да прѣдставлявамъ кое е истината. Ако обича Нар. Събрание, да му увеличи пенсията. Но азъ моля да не му се увеличи и да остане така.

Дим. Кознички: Г-да прѣдставители! За Цвѣткова, за когото е дума тукъ и азъ го познавамъ, защото нѣколко години на редъ е билъ разсиленъ въ Нар. Събрание. И, дѣйствително, за голѣма жалость, това момче е безъ дѣсна ржка; да го гледа човѣкъ ще го съжالياва. На това основание VI-о Обикновено Нар. Събрание, въпрѣки Закона за инвалидитѣ, увеличи му пенсията отъ 25 на 39 лева. Както знаете, той е ниженъ чинъ, войникъ, а не поборникъ, та за това Нар. Събрание увеличи пенсията му на 39 лева. Както знаете, неговото положение е много трудно; младъ човѣкъ съ една ржка; за това съжалихъме го и комисаритѣ бѣхъ рѣшили да му се увеличи пенсията отъ 39 лева на 50 лева, мѣсечно.

Тоя човѣкъ е земалъ участие въ сърбско-българската война и необходимо бѣше да се прати прошеніето му въ Военното М-ство; но нѣма такъвъ законъ, съ който да може да бѣде пенсиониранъ съ 50 лева, защото той не е поборникъ и туй бѣше причината да се докладва тукъ. Но по свѣдѣніята, които г-нъ Инджето официално каза, прѣдъ г-да народнитѣ прѣдставители, за жалость, нѣщо прави човѣка да не се съгласява. Понеже не съмъ зналъ неговитѣ работи, и че той е ималъ укорно повѣдение между обществото, слѣдъ като му е дадена пенсия, за това, азъ ще моля г-на докладчика да се съгласи, щото да остане прошеніето му безъ послѣдствие и да получава сжщата пенсия, която е получавалъ до сега.

Доклад: Азъ не констатирахъ всичкитѣ нѣща, за да се не губи врѣме. Не казахъ всичко, което трѣбваше да се каже, като мислѣхъ, че нѣма да става прѣспирня, защото тоя човѣкъ е изгубилъ дѣсната си ржка и увеличението, което му прави комисията, отъ 39 лева на 50 лева, не е голѣма работа. Той е бѣденъ и храни 5 души. Има едно свидѣтелство, издадено отъ общинското управление, въ което се казва, че баща му е старъ и има имотъ всичко за 200 лева. Има едно друго свидѣтелство отъ доктора, въ което се казва, че баща му не е способенъ за никаква работа. Въ тая къща има 5 души и всички чакатъ отъ него. Може ли той да работи съ една ржка и да гледа 5 души?

За това, азъ моля да се приеме мнѣнието на комисията и да се увеличи пенсията му отъ 39 на 50 лева, защото 11 лева не е голѣма работа.

К. Поповъ: Г-да прѣдставители! Азъ мисля, че къмъ просителя е направено едно голѣмо благодѣяние, защото прошетарната комисия, само на него, по-мнѣшната година, е отпуснѣла пенсия, и то за земане участие въ сърбско-българската война. Защото има войници, които нѣматъ никакъвъ кракъ, отъ рани и студъ, и на тѣхъ е отказано, защото утрѣ, не дай Боже, пакъ да се случи война, и тогазъ Нар. Събрание трѣбва да се занимава само съ такива пенсии. Веднѣжъ като се изработи законъ отъ М-вото за тѣхъ, достатъчно е това. За това не трѣбва да увеличаваме пенсията на просителя, а трѣбва да оставимъ заявлението му безъ послѣдствие, защото послѣ ще се появѣтъ и други подобни заявления, за исканіе пенсии. (Гласове: Вѣрно!)

Г. Караколевъ: Г-да прѣдставители! И азъ познавамъ това момче, защото една или двѣ години бѣше разсилень въ Нар. Събрание. Но, ако това, което казва Инджето е вѣрно, то и азъ ще поддържамъ мнѣнието му, даже ще кажжъ, че и тая пенсия, която получава сега е много. За това, да остане прошеніето му безъ послѣдствие.

Прѣдлагамъ прѣкращение на дебатитѣ.

Кр. Мирски: Г-да прѣдставители! Азъ мисля, че напълно сме освѣтлени. За да не се създаватъ прецеденти, азъ мисля, че трѣбва да остане това прошеніе безъ послѣдствие.

Д. Йовевъ: Г-да прѣдставители! И азъ съмъ напълно съгласенъ, че въпросътъ е повече отъ освѣтленъ. Увѣренъ съмъ, че Нар. Събрание ще направи голѣмо зло на тоя човѣкъ, ако увеличи пенсията му, защото съ милостта, която му е направило Нар. Събрание, извадило го отъ правия пътъ на нравствеността и го е тикнѣло въ много лошавъ пътъ. Не е истина това, което увѣрява г-нъ докладчикътъ, че той хранѣлъ баща си и сѣмейството си. Той има сѣмейство, което не може да се прѣпитава, обаче, то не лѣжи върху гърбътъ на тоя синъ, а напротивъ, той е направилъ голѣма пакостъ на сѣмейството си и го е докаралъ до тоя халъ.

За това, азъ мисля, че Нар. Събрание, слѣдъ като му е направило такава милостъ, въпрѣки Закона за ин-

валиднитѣ пенсии, той се е прѣдалъ въ тоя пътъ, сега трѣбва да остави прошеніето му безъ послѣдствие. (Гласове: Да остане безъ послѣдствие!).

Доклад: Понеже има нѣкои отъ г-да прѣдставители, които казватъ, че не трѣбва да се увеличи пенсията на просителя, азъ не настоявамъ да му се увеличи.

Прѣдсѣд: Понеже и г-нъ докладчикътъ не настоява да се увеличи пенсията на Ценю Цвѣтковъ, то нѣма да се говори по-нататѣкъ, и прошеніето остава безъ послѣдствие.

① **Доклад:** Има едно прошеніе отъ Османъ Нури Ефенди, изъ гр. Пещера, Т.-Пазарджикски Окржгъ. Къмъ прошеніето има приложения: едно свидѣтелство отъ Пещерското общинско управление, че 19 год. е управлявалъ медресе; има друго свидѣтелство отъ Баташкото общинско управление, за неговитѣ добри обноски къмъ българитѣ, и трето, свидѣтелство отъ М-рството на Правосѣдието за прослуженитѣ му 10 год. по сѣдебната частъ, 4 години мюфтиликъ, и 19 години прѣкарани въ медресето; билъ много добъръ човѣкъ. Сѣмейството му било 20 членно. На основание на всичко това, комисията рѣши да му се отпуснѣтъ 80 лева, мѣсечна пенсия.

Че той притѣжава тия добри качества се свидѣтельствува отъ документитѣ и отъ книгата, приложения къмъ прошеніето му, именно отъ свидѣтелството, издадено отъ Брациговската, Радиловската и други общини, и тия общини разясняватъ подробно всичко, което трѣбва да се каже. Така общинското свидѣтелство отъ Пещера казва: „Дава се настоящето свидѣтелство на Османъ Нури Ефенди, че той съ своето благоразумие и човѣколюбиво застъпничество прѣзъ 1876 год., можа да спаси града ни отъ нахлуванията на разнитѣ башибозуци, които разирени и съ твърдо намѣрение идехъ да убиватъ, обирагъ и опожарватъ всичко, каквото се намѣрѣше въ града българско. Едни отъ казанитѣ башибозуци по негово умно распорѣждане, чрѣзъ тѣхнитѣ началници, даже не можихъ да станѣтъ въ града. Сѣщо така прѣзъ 1877 година можа да запази града и отъ муаджиритѣ и черкезитѣ, които прѣзъ това врѣме избѣгвахъ и искахъ да убиватъ дѣ кого успѣхъ да застигнѣтъ“. Има и друго свидѣтелство отъ Брацигово, Радилово и Батакъ, въ което сѣщото казватъ, че, ако не билъ тоя човѣкъ, можели да станѣтъ и тия села като Батакъ. Благодарение на тоя човѣкъ, тия села се избавили.

Комисията, като разгледа и изучи заслугитѣ, които просительтъ принесълъ на споменжитѣ горѣ общини, рѣши да му се отпуснѣтъ 80 лева, мѣсечна пенсия. Той е човѣкъ 70—80 годишенъ, и едва ли ще може да зема веднѣжъ, дваждъ тая пенсия, а на Нар. Събрание остава, каквото обича да направи.

Юр. Юрдановъ: Г-да прѣдставители! Както чухъ отъ г-на докладчика, просительтъ е ималъ 10—12 години прослужени на държавна служба; ако е тѣй, ази мисля, той може да се обърне къмъ М-рството на Външнитѣ Дѣла, и тамъ можеше да бѣде удовлетворень. Но при всичко това, което каза г-нъ докладчикътъ, че той е спасилъ българския народъ, че той не го е клалъ, а че по-малко го е клалъ, това азъ не вѣрвамъ. За туй, ако се отпуща, и

на мюсюлмани по 80 или 100 лева пенсия, съжалявамъ, г-да прѣдставители, за това, защото, ази мислѣхъ, да не бждемъ толкозъ щедри, да не отпущаме българскитѣ пари и на такива хора, защото е срамота, и хората ще се смѣятъ съ насъ. Ако е за неговитѣ заслуги и прослужени години на държавата, за туй има М-ство и той може да се обърне тамъ. Но, колкото за това, че той избавилъ българския народъ, за тий негови заслуги, че не го е клалъ, азъ не вѣрвамъ. Само туй ази ще забѣлѣжъ на г-на докладчика, че ако е клалъ, по-малко е клалъ, а не по-много.

Зарадъ туй, ази ще моля почитаемата коммисия и почитаемото Нар. Събрание, да посмали малко, или да остави това прошение безпослѣдствие.

А. Крушковъ: Г-да народни прѣдставители! Отъ казаното на г-на докладчика, народното прѣдставителство можа да се ориентира относително заслугитѣ, направени въ най-тѣжкитѣ врѣмена на отечеството, отъ страна на Османъ Нури Ефенди. Азъ мислѣхъ, даже честь ще прави на народното прѣдставителство, ако се отпусне на просителя една нищожна пенсия отъ 30—40 лева, която нѣма да коштува много на държавата, защото и тѣй сме щедри да отпущаме даже на хора, които не сж заслужили на отечеството. Зарадъ туй, азъ прѣдлагамъ, да му се отпусне такава пенсия, ако е възможно отъ 40 л., като се има прѣдъ видъ и старостта на тоя човѣкъ — 80 годишна възраст, та нѣма за дълго врѣме да ѣхъ получава. Но ще прави честь и на правителството и на прѣдставителството, ако се отпусне пенсия на тоя човѣкъ.

Г. Караколевъ: Г-да прѣдставители! Азъ нѣма да прѣдлагамъ, както каза г-нъ Инджето, че като билъ мюсюлманинъ да не му отпущаме пенсия. Но менъ ми се струва, че когато единъ човѣкъ е заслужилъ, това трѣбва да му се признае, макаръ той и да е еврейнъ. Докладчикътъ каза, че въ лошитѣ обстоятелства тоя човѣкъ е помогналъ на българското население, като е отстранилъ башибозуцитѣ; но г-нъ Инджето не счита това за нищо, дѣто не е далъ да се коли българското население, и като е турчинъ, не вѣрва; но той трѣбва да знае, че може би да има и отъ насъ нѣкои, които сме правили лоши работи. И че въ турцитѣ имаше още по-добри хора, които сж правили много повече добро отъ нѣкои наши. Може да е направилъ добро и той; може дѣйствително да е човѣкъ разбранъ, отишълъ та е казалъ на башибозуцитѣ и черкезитѣ да не правятъ това зло, и успѣлъ да ги повърне, да не влизатъ въ селата; това се доказва отъ общинскитѣ свидѣтелства на тия села. Защо тогава, да се не вѣрва на туй, и защо да се не удовлетвори тоя човѣкъ, когато е заслужилъ? Азъ и по-рано говорихъ, както и нѣкои други прѣдставители казахъ, че не сж заслуживши само тия, които сж ходили тукъ тамъ. Единъ заслуживши може да е и мюсюлманинъ и еврейнъ, щомъ той е направилъ добро. Щѣхъ да отидъ да кажъ нѣщо по-нататкъ, но хайде да не отваряме старитѣ работи. Азъ не мога да разберъ защо да не се възнагради тоя човѣкъ, ако и да е мюсюлманинъ, когато е заслужилъ. Освѣнъ това, само по себе си иде да се разбере, че той е билъ добъръ човѣкъ, че правителството го е назначавало на служба и

управлявалъ нѣкои работи, и въ такъвъ случай, трѣбва да се повѣрва, че е направилъ добрини. Зарадъ туй, настоявамъ да се приеме исканieto на коммисията, именно прѣдложената сума отъ 80 лева, безъ да се гледа мюсюлманинъ ли е, или какъвъ. Какъвто и да е човѣка, стига, че е направилъ добрина на човѣцитѣ, въ най-лошави врѣмена за отечеството.

Ю. Поповъ: Г-да прѣдставители! Г-нъ Юрдановъ каза, да се прѣпрати това прошение въ М-ството, за да се пенсионира просителътъ отъ тамъ, за своето изслужено врѣме. Но ние чухме отъ г-на докладчика да ни каза, че просителътъ е служилъ само десетъ години на държавна служба, и съгласно Законътъ, той не може да земе пенсия за изслужено врѣме, нито пъкъ като инвалидъ, може да се пенсионира. Зависи сега отъ Нар. Събрание, което, като вземе прѣдъ видъ десетъ годишната му служба въ България, като вземе още прѣдъ видъ, че просителътъ е направилъ една голѣма заслуга на българското население, — не тѣй, както Инджето каза, че по-малко е клалъ, — и като това ни се казва и признава отъ хора, които пѣматъ никаква задня мисль и цѣль, но се казва отъ българи, които най-добрѣ знайтъ, че е правилъ добро, всичко туй, казвамъ, като земемъ въ внимание, зависи отъ Нар. Събрание да направи, както намѣри за най-умѣстно. Твърдѣ добрѣ знаемъ, че мнозина отъ нашитѣ поборници съ своята неопитность направихъ много по-голѣми пакости, отъ колкото добрини, и пакъ ги пенсионирахме. А тукъ просителътъ е направилъ добрина. Слѣдователно, на мѣстото си е да му се опрѣдѣли една нищожна пенсия отъ 80 лева. Въ тоя случай, отпущанието на пенсия е тъкмо на мѣстото си.

Докладъ: Азъ, г-да прѣдставители, мислѣхъ да обяснихъ, но г-нъ Юрдановъ, не ме е разбралъ, види се. Азъ не казахъ, че просителътъ е освободилъ всецѣло българския народъ, но само избросилъ нѣколко села, на които е помогналъ, и които му сж дали свидѣтелства, подписани отъ кметовѣ и подпечатани съ общинскитѣ печати. Освѣнъ това, азъ имахъ честта да видѣхъ и нѣкои Батачане, които, като се интересувахъ, попитахъ, и самитѣ тѣ оставили живи слѣдъ клането, ми расправихъ, че дѣйствително тоя човѣкъ е много помогналъ въ онуй лошо врѣме и трѣбва да се възнагради. Отъ друга страна, и правителството му е давало довѣрие, като го е държало толкова години на служба, за което му издало и свидѣтелство, че дѣйствително билъ честенъ въ службата си.

Освѣнъ туй, има да добавѣхъ, че ако имаме още 2—3 хиляди прошения, между тѣхъ има 5—6 такива, на които трѣбва да обърнемъ внимание и, които трѣбва да удовлетворимъ. Защото най-сетнѣ паритѣ, които се отпущатъ, не сж само български, а сж общи на всичкитѣ български поданници, които не се дѣлятъ по народность. И тия, които просѣтъ тукъ милостиня или пенсия, и тѣ сж български поданници, и иматъ право, защото паритѣ сж и наши и тѣхни.

Зарадъ туй, азъ моля, съгласно рѣшението на коммисията, да се отпусне на Османъ Нури Ефенди 80 лева мѣсечна пенсия.

Геор. Ковачевъ: Г-да прѣдставители! Азъ мислѣхъ, че и по-напрѣдъ, когато отпуцахме пенсии на поборници и на други заслуживши лица, гледахме на тѣхнитѣ заслуги и, на основание това, отпуцахме пенсии. Както обясни г-нъ докладчикътъ, просителътъ, освѣнъ дѣто е служилъ 10 години на редъ, като държавенъ чиновникъ съ заплата отъ 300 л., но и въ турско врѣме, въ най-мѣннитѣ за българина врѣмена, той е помогналъ на ония мѣста, които най-много сж имали нужда тогава отъ такъвъ човѣкъ, като него покровителъ. При прошеннето му има документи, отъ които явно става, че прѣзъ 1876 година, когато се колѣше Батакъ, който стана жертва за нашата свобода, просителътъ е указвалъ помощъ на тия, които сж бѣгали отъ тоя Батакъ, когато е горѣлъ. Така сжщо и башибозуцитѣ, когато сж отивали за Батакъ и сж се връщали отъ тамъ, за да отиватъ да пожарятъ и други мѣста, той самъ е излѣзълъ прѣдъ тѣхъ, посрѣщналъ ги и не ги оставилъ да влѣзжтъ прѣзъ тия мѣста и да правятъ пакости. Комисията, като имаше тия работи прѣдъ видъ, намѣри, че една пенсия отъ 80 лева мѣсечно, не ще бѣде толкозъ голѣмо възнаграждение срѣщу заслугитѣ, които негова милость, Османъ Нури Ефенди, е принесълъ, и за това рѣши да му се отпусне. Зарадъ туй, азъ ще моля да се съгласите всички да се отпусне тая пенсия на просителя, като съ това дадемъ да се разбере, че ние еднакво се отнасяме къмъ всѣки човѣкъ, стига да е принесълъ извѣстни заслуги на отечеството.

Ив. Цанковъ: Г-да прѣдставители! Понеже отъ думитѣ на прѣдговорившиятъ се освѣтли доста добръ почитаемото Нар. Събрание, че тоя човѣкъ дѣйствително е заслужилъ, каквото да му се отпусне пенсия, зарадъ туй прѣдлагамъ да се прѣкратятъ дебатитѣ, и да се гласува прѣдложението на комисията. (Гласове: Прието!).

А. П. Семерджиевъ: Г-да прѣдставители! Когато се даватъ пенсии на поборницитѣ, (Гласове: Има прѣдложение за прѣкращение на дебатитѣ! Прѣдсѣд.: Не сж говорили още 7 души), увѣренъ съмъ, че въ Нар. Събрание нѣма да се намѣри човѣкъ, който да каже не, не бива да се даватъ. Но кажете, г-да прѣдставители, тоя човѣкъ който е подалъ туй прошение, въ кои поборници ще го турите? Прочете се едно свидѣтелство отъ Пещерската община, въ което се казва, че той Османъ Нури, запазилъ Пещера отъ башибозуцитѣ. Пещера, г-да, не възстанж прѣзъ 1876 год., за да има нужда отъ запазване. Не е истина, че е помогналъ на Батакъ. Ако бѣше само дигжалъ ржка да помогне на Батакъ, то нѣмаше да паднатъ толкозъ жертви. Да се говори за Батакъ, да се казва, че е помогналъ, то е да се осквернява памѣтътъ на падналитѣ въ Батакъ жертви. Ако рѣчете да дадете на просителя пенсия, то какво ще правите съ вдовицитѣ на загиналитѣ въ Батакъ, на тия, които имахъ и кѣща и най-милото и всичко дадохъ за тая свобода? Какъ ще различимъ поборникътъ отъ единъ такъвъ мерхаметлия човѣкъ? Такива мерхаметлии сж много по свѣта, много ги има и въ нашето отечество. И както виждате, г-да прѣдставители, комисията е опрѣдѣлила на такъвъ човѣкъ пенсия 80 лева мѣсечно. Даже да речемъ, че прѣдставителството рѣши да

му се отпусне пенсия, трѣбва ли да се сравнява той съ ония, които сж принесли политически заслуги? Земете примѣри. Двама Батачане сж пенсионирани съ по 60 лева; Иванъ Арабаджията съ 80 лева. Можете ли да сравните тоя мерхаметлия човѣкъ съ тѣхъ? Не можете, ако турите ржка на сърдце. Като имамъ това прѣдъ видъ, азъ мислѣхъ, най-доброто нѣщо, което може да направи Нар. Събрание, е, да искаже благодарность отъ страна на прѣдставителството къмъ г-на Османа Нури Ефенди за добринитѣ, които той мисли да е принесълъ на нѣкои свои съотечественници, и нищо повече; и второ, да се испрати това прошение въ М-ството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла, което да испита, какво е неговото материално състояние, да распита за неговитѣ заслуги, въ що именно се състоитъ, да се увѣри въ всичко, което се приписва на тоя просителъ, и ако намѣри за умѣстно и нужно, тогава да му отпусне една пенсия, най-много 50 лева.

Прѣди да свършж, г-да прѣдставители, моля да обърнете внимание на моето прѣдложение — никаква пенсия да не гласувате на тоя човѣкъ, макаръ, че тая, прѣдложената отъ комисията, е твърдѣ голѣма. Защото, ако му отпуснете тая пенсия, вие ще додете да го сравните съ другитѣ поборници. И прѣдлагамъ това още, да се испрати, туй прошение въ М-ството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла, и моля, слѣдъ това, да се прѣкратятъ дебатитѣ.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение да се прѣкратятъ дебатитѣ. (Гласове: Да се говори!). Говорили сж 7 души; има записани още 9 души да говорятъ. Питамъ Нар. Събрание; който желае да се говори още, по прошеннето на Османъ Нури Ефенди, да си вдигне ржката. (Меншество). Малцина вдигатъ, значи, нѣма да се говори.

Г-да прѣдставители! По прошеннето на Османа Нури Ефенди има три прѣдложения. Първо, прѣдложение отъ комисията, което е, да се отпусне на просителътъ 80 л. мѣсечна пенсия. Второ, прѣдложение отъ г-на Крушкова, да му се отпустятъ 40 лева. И трето — отъ г-на Семерджиева, да се испрати това прошение въ М-ството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла, и то, ако намѣри за добръ, слѣдъ като провѣри неговото материално състояние, и се увѣри въ неговитѣ заслуги, да му отпусне пенсия, най-много 50 лева мѣсечно.

Като първо по реда си, ще туря най-напрѣдъ на гласуване прѣдложението на комисията, и сетитѣ, другитѣ прѣдложения, ако разбира се, то бѣде отхвърлено.

Който не приема прѣдложението на комисията, да се отпусне ежемѣсечна пенсия отъ 80 лева на Османа Нури Ефенди, да си вдигне ржката. (Едни гласове: Меншество! Други: Болшинство! Недоразумение).

Г-нъ Кознички! Констатирайте резултата отъ гласуването.

Квесторъ Д. Кознички: По-малцината сж дигжали. (Гласове: Не се разбира въпросътъ!). Ако искате да прѣброж.

Прѣдсѣд.: Моля, моля, г-да, ще се повтори още веднѣжъ. Който не приема прѣдложението на комисията, което е, да се отпусне пенсия на Османа Нури Ефенди 80 лева;

който е противъ това прѣдложение, да си вдигне ржката. (Гласове: Болшинство!) Г-нъ Кознички, провѣрѣте.

Квесторъ Д. Кознички: (Слѣдъ прѣброяванието на гласоветѣ) 34 души сж противъ. Сега да изброимъ всички, да видимъ колко сж. (Прѣброява всички прѣдставители). Всичко сж 72 души. (Юр. Юрдановъ: Не е вѣрно!) Азъ се не интересувамъ. (Гласове: Меншество! Болшинство! Шумъ).

Прѣсѣд. Моля да се пази тишина. (Единъ гласъ: И разсилнитѣ се брожатъ за прѣдставители!)

Какво намѣрихте, г-нъ Кознички?

Квесторъ Д. Кознички: Меншество вдига ржцѣ. (Единъ гласъ: Не е вѣрно!). Азъ съмъ самъ противъ. (Шумъ).

Прѣсѣд. Моля да се пази тишина. Г-да прѣдставители! Ако обичате да стана отъ мѣстото си, ако нѣма да слушате и да пазите тишина.

Квесторъ Г. Караколевъ: Приема се прѣдложението на комисията.

Прѣсѣд. Моля тишина. Понеже има прѣние по резултата на гласуването, ще поставимъ въпроса втори пжтъ на гласуване. Очевѣ бѣше, който е противъ отпущанието пенсия отъ 80 лева, и дигнахъ 34 души, които не приемахъ. Сега противното ще дамъ на гласуване.

Който желае да се отпусне на Османа Нури Ефенди 80 лева, ежемѣсечна пенсия, да си вдигне ржката. Г-нъ Караколевъ! Брѣбройте колко души вдигатъ ржка.

Квесторъ Г. Караколевъ: (Слѣдъ като прѣброява всички дигнали ржка) 39 души вдигатъ.

Прѣсѣд. Болшинство вдига. Значи, приема се прѣдложението на комисията, да се отпусне на Османъ Нури Ефенди ежемѣсечна пенсия отъ 80 лева.

Доклад: Има още три прошения, но азъ се уморихъ . . . (Гласове: Частъ е 5). Както се вижда, и Събраниято не желае понататкъ да се занимае тая вечеръ. (Шумъ).

Прѣсѣд. (Звъни). Г-да прѣдставители! Пазете тишина. Ще обърнете Събраниято на смѣхъ. (Шумъ). Моля ви се, слушайте какво ще ви съобщж. Има внесено прѣдложение отъ г-на М-ра на Външнитѣ Дѣла и Исповѣданията, относительно приеманието на едно лице за поданикъ.

Моля да се прочете отношението на г-на М-ра.

Доклад: Г. Ковачевъ: (Чете).

„Министерство на Външнитѣ Работи и Исповѣданията, Отдѣление Исповѣданията, № 11420, София, 22-й Октомврий 1893 год.

До Г-на Прѣсѣдателя на Нар. Събрание.

Софийската Израилска Община, съ писмо отъ 12-й Май т. год. подъ № 76, като съобщава, че прѣдставителитѣ на всичкитѣ израилски общини избрали за главенъ равинъ въ България Д-ра Морицъ Грюнвалдъ, австрийски поданикъ, моли да се направи нуждното за потвърждението на избора, а така сжщо и да се приеме казаниятъ Д-ръ Морицъ Грюнвалдъ за български поданикъ.

Повѣренното ми Министерство, за да не остави въпросната длъжностъ вакантна, съ приказъ отъ 29-й Май т. г. подъ № 5.222, назначи приврѣменно г-на Д-ра Морицъ Грюнвалдъ за главенъ равинъ въ България, до като Нар. Събрание го приеме за български поданикъ.

Послѣдствие на това, имамъ честь да Ви моля, Г-не Прѣсѣдателя, да внесете въ Нар. Събрание за одобрение и приемане Д-ра Морица Грюнвалдъ за български поданикъ. При това добавямъ, че казаниятъ Д-ръ Грюнвалдъ е освободенъ отъ австрийското поданство.

За Министра, Главенъ Секретаръ: Д-ръ Сърмаджиевъ“.

Т. Табаковъ: Г-да прѣдставители! До колкото разбирамъ азъ, прѣдложението на г-на М-ра на Външнитѣ Дѣла, по въпроса за приеманieto български поданикъ израилския равинъ, се отнася до неговото съгласие да се приеме за нашъ поданикъ. Но отъ г-на докладчика не чухъ да каже, да ли сж изпълнени формалноститѣ, които изисква Законътъ за поданството, да ли има актъ съставенъ за това, както и други книжа, за да може да бжде приетъ. Ние не можемъ да правимъ исклучение за едни лица, да изискваме да прѣдставятъ актове и всички нуждни други книжа, а за други да не изискваме. Тѣй щото, на мнѣние съмъ, просителтъ, до като не прѣдстави актъ, съставенъ за неговата честностъ отъ надлѣжната община, гдѣто живѣе, да се не приема.

К. Поповъ: Г-да прѣдставители! Менъ ми се струва, че г-нъ Табаковъ не е правъ. Защото има прѣпорѣка, или, тѣй да се каже, просителтъ, Д-ръ Морицъ, е избранъ за равинъ отъ всички израилски общини въ България. Освѣнъ това, по исканието на израилската община въ София, той е избранъ за главенъ равинъ, значи, той е прѣпорѣчанъ и отъ неж и отъ г-на М-ра, слѣдователно, неговата честностъ, и актътъ, който трѣбваше да прѣдстави, съставенъ въ присѣтствието на 5 души, сами по себе си се подразбиратъ, и той може да бжде приетъ за български поданикъ.

Сега, относительно срока, азъ мисля, че трѣба пакъ да се приеме, защото равинитѣ се избиратъ отъ еврейскитѣ религиозни общини, и за такъвъ не може да бжде избрано всѣко лице а за да бжде нѣкой равинъ, той трѣбва непременно да бжде български поданикъ, и той трѣбва да се приеме за такъвъ, макаръ че не е стоялъ три години въ България. Толкова повече, че има други приемани за български поданици, които сж стоели по една, една и половина година. Зарадъ туй, азъ прѣдлагамъ да се приеме прѣдложението на г-на М-ра на Външнитѣ Дѣла.

М-ръ Д. Грековъ: Г-да прѣдставители! Тая бумага, която сега разисквате, е внесена тукъ отъ менъ. Прѣди нѣколко врѣме, равинътъ който бѣше тукъ, по известни недоразумѣния, които имаше съ разни еврейски общини, принуди се да си даде оставката и да си замине. Подиръ туй, избрахъ новъ равинъ. Лице такова, което да заеме тоя постъ, въ България не можеше да се намѣри; намѣри се тоя човѣкъ, който познава славянскитѣ язици и който днесъ порядочно говори български. Когато се прѣдстави да бжде назначенъ, първото условие, което му турихъ азъ, бѣше, че той трѣбва да стане български поданикъ, а ако е въ намѣрение да си остане въ чуждо подданство, азъ се отказвамъ да прѣдставимъ Указъ за назначението му. Той тогава още ми подаде заявление, че иска да стане български поданикъ, и вслѣдствие на туй, азъ внесохъ тукъ

тая бумага, за разглеждане и вотиране. Най-сетнѣ, той е единъ видъ избранъ чиновникъ на българската държава и получава една малка заплата отъ бюджета, и за насъ е по-прѣдпочтително да бѣде той български поданикъ, да се подчинява на българскитѣ закони, и българското правителство да има върху него пълната юрисдикция, та да не бѣде принудено, въ нѣкои случаи да се расправя съ агенти, които да го зематъ подъ своята защита. По тия именно причини, се поиска отъ него да даде обѣщание, че ще приеме българско поданство, и за това съмъ внесълъ тукъ въпроса за приемането му въ българско поданство. И мислѣхъ, Нар. Събрание нѣма да направи грѣшка, ако го приеме за български поданикъ. (Гласове: Приетъ!)

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема прѣдложението на г-на М-ра на Външнитѣ Дѣла за приемането на Д-ра Морица Грюнвалдъ за български поданикъ, да си вдигне ржката. (Трима вдигатъ). Само троица вдигатъ, слѣдователно, приема се Д-ръ Морицъ Грюнвалдъ за български поданикъ. (Гласове: Частъ е 6!).

Кр. Мирски: Г-да прѣдставители! При всичко, че врѣмето напредъ, като имамъ прѣдъ видъ, че между изученитѣ прошения за българско поданство, има и такива, на нѣкои чужденци, на които прѣдлѣжи синоветѣ да постъпятъ въ войската, азъ ви моля, защото сесията приближава да се затвори, поне още половина часъ да поработимъ, защото и бацитѣ на тия синове искатъ да знайтъ приети ли сж за български поданици.

Прѣдсѣд.: Прави се прѣдложение, понеже приближава врѣме да се затвори Събранието, да се продължи засѣданieto. Който не желае да се продължи засѣданieto, да си вдигне ржката. (Болшинство). Болшинство, г-да прѣдставители. Събранието не желае да работи. (Нѣкои прѣдставители ставатъ, за да си отиватъ). Тия г-да прѣдставители, които не желаятъ да работятъ, а искатъ да си отидатъ, моля да почакаатъ, да изслушатъ нѣкои бумажки, които ще се съобщятъ. Г-нъ секретаръ ще ги прочете.

Секр. Д. Йовевъ: (Чете).

„М-ство на Обществ. Сгради, Пжтищ. и Съобщенията, № 17.286, 11-й Декемврий, 1893 година, гр. София.

До г-на Прѣдсѣдателя на VII-о Обикн. Нар. Събрание.

Господине Прѣдсѣдателю,

Съгласно рѣшението на Нар. Събрание, съобщено менъ съ писмото Ви отъ 6-й текущия, подъ № 289, на 9-й сжщия мѣсецъ се произведе окончателенъ търгъ за отдаване на прѣдприемачъ построяването на държавната желѣзнопжтна линия София—Романъ, който търгъ е останалъ върху Софийския жителъ, прѣдприемачъ, г-нъ Ив. Н. Хаджиеновъ, съ когото и се сключи надлѣжниятъ договоръ на 10-й того.

Приложени при настоящето, като испращамъ единъ екземпляръ отъ оригиналниятъ договоръ, и по 160 печатни екземпляра отъ сжщия той договоръ, и отъ протокола на тържната коммисия, имамъ честь да Ви помоля, г-не прѣд-

сѣдателю, да се распоредите за внасянето на тия книжа въ сегашната сесия на Нар. Събрание, на благоусмотрѣние.

По единъ екземпляръ отъ другитѣ книжа на търга, именно: поемнитѣ условия, ситуационнитѣ и профилни планове, исчислителнитѣ таблици, типоветѣ за искусствениитѣ съоръжения и пр., подписани отъ двѣтъ договорящи се страни, се намираатъ въ канцеларията на Нар. Събрание, испратени при отношението ми отъ 29-й Ноемврий т. год. подъ № 16.822.

Министръ: Д. Петковъ.“

Прѣдсѣд.: Г-да прѣдставители! Както виждате, внасятъ се за утвърждение или на благоусмотрѣнието на Събранието всичкитѣ книжа по произведения окончателенъ търгъ, за отдаване на прѣдприемачъ построяването държавната желѣзнопжтна линия София—Романъ. Тоя въпросъ ще се тури на дневния редъ за идущето засѣдание. Който не желае въ идущето засѣдание да се разгледа тоя въпросъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Никой не вдига, слѣдователно, остава да се разгледа въ идущето засѣдание.

Секр. Д. Йовевъ: (Чете).

„М-ство на Финанситѣ, Отдѣл. за Дър. и Обществ. Отчетностъ, № 58.718, Декемврий 11-й день 1893 год., гр. София.

До г-на Прѣдсѣдателя на VII-о Обикн. Нар. Събрание.

Господине Прѣдсѣдателю,

По заповѣдъ на Негово Царско Височество Князя и съгласно чл. 119-й отъ Конституцията, имамъ честь, г-не прѣдсѣдателю, да Ви прѣдставя 200 екземпляра бюджетопроектътъ за расходитѣ на Военното М-ство прѣзъ 1894 г., за разглеждане въ Нар. Събрание.

Министръ на Финанситѣ: Ив. Саллабашевъ.“

Прѣдсѣд.: Тоя бюджетъ ще се прати отъ бюрото на право въ бюджетарната коммисия, за разглеждане и докладване.

Секр. Д. Йовевъ: (Чете).

„М-ство на Търг. и Землед., Отдѣл. за Дър. имоти, № 569, Декемврий 9-й день 1893 година, гр. София.

До г-на Прѣдсѣдателя на VII-о Обикн. Нар. Събрание.

Господине Прѣдсѣдателю,

Съгласно чл. 109-й отъ Конституцията и на основание Височайше одобрения ми докладъ отъ 2-й того, подъ № 322, като Ви испращамъ, заедно съ това, 150 екземпляра отъ прѣдложението за опрощаване на жителитѣ отъ с. Долна-Ржжена, Босилеградска околия, Кюстендилско окръжие, половината отъ дълга имъ, включително съ лихвитѣ къмъ Българската Нар. Банка, и за свърхсметенъ кредитъ на сума 15.722 лева 35 стот., придружено съ изложение на мотивитѣ му, честь имамъ да Ви помоля да благоволите да

го внесете въ настоящата сесия на почитаемото Народно Събрание на разглеждане и приемане.

Министъръ: П. Славковъ.“

Прѣдсѣд.: И тоя законопроектъ ще се тури на дневния редъ за идущето засѣдание. Желаетъ ли Нар. Събрание още да работи? (Гласове: Не желаетъ!). Който желаетъ да се продължи засѣданието, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, нѣма да се продължава засѣданието.

Въ идущето засѣдание на дневния редъ ще имаме слѣдующитѣ въпроси:

I. Разни съобщения.

II. Трето четение Закона за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 50.000 лева.

III. Утвърждение договора сключенъ между правителството и прѣдприемача Ив. Хаджиеновъ, за направата на държавната линия София—Романъ.

IV. Докладъ отъ бюджетарната коммисия.

V. Първо четение законопроекта за собствеността и нейното ограничение.

Прѣдсѣдателъ: Георги Живковъ.

Секретари: { Зах. Градинаровъ.
Д-ръ А. Сарж-Ивановъ.
Д-ръ Т. Гатевъ.
Георги Поповъ.
Андрей Башевъ.
Кръстю Мирски.

VI. Докладъ отъ коммисията по М-ството на Вж-трѣшнитѣ Работи, по законопроекта за пенситѣ на чиновницитѣ и учителитѣ.

VII. Първо четение прѣдложението за опрощаване на с. Долня-Ржжана, Босилеградска околия, Кюстендилски окръгъ, дългътъ ѝ къмъ Българската Народна Банка, и за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 15.722 лева 35 стотинки.

VIII. Доклади отъ разни коммисии.

Моля г-да докладчицитѣ на коммисиитѣ да явжтъ въ понеделникъ утринътъ рано, кои нѣща сж готови за докладване, за да се знае о врѣме какво ще се докладва.

А. Крушковъ: Да се тури на дневния редъ прѣдложението на г-на Карагѣзова, по измѣнение Закона за митницитѣ.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Крушковъ, това влиза въ докладитѣ отъ коммисиитѣ. Ако успѣе коммисията да го разгледа, ще заяви и ще се тури на дневния редъ.

Засѣданието се затваря.

(Край въ 5 часа и 45 мин. слѣдъ пладнѣ).

Подпрѣдсѣдатели: { Хр. П. Никифоровъ.
М. Милевъ.

Секретари: { Д-ръ Л. Золотовичъ.
Д. Йовевъ.
Т. Шунтовъ.
П. Ц. Карамаждраковъ.
Ст. Калчевъ.

За Началникъ на Стенографическото Бюро: Хр. П. Константиновъ.